

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV,
VYŠNÁ VOĽA
NA ROKY 2022 - 2028**

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

© MO+AD, s.r.o.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je vlastníctvom, imaním obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je autorským dielom MO+AD, s.r.o. Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa – spoločnosť MO+AD, s.r.o. a sú jej vlastníctvom.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku, alebo jeho jednotlivých častí, alebo iné zneužitie má za následok právnu zodpovednosť.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA na roky 2022 – 2028
Územné vymedzenie :	Prešovský samosprávny kraj Obce: LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA
Účinnosť PHRSRO:	__ . __ . 2022 - 31. december 2028
Spracovateľ:	MO+AD, s.r.o. Jesenná 6, 040 01 Košice, IČO: 54 366 429 Registrácia: Okresný súd Košice I., odd. Sro, vložka: 53372/V

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

OBSAH

ÚVOD

- 1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ**
- A ANALYTICKÁ ČASŤ**
 - 2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCIACH**
 - AI ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ**
 - 3. KRAJINA**
 - 4. OBYVATEĽSTVO**
 - 5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE**
 - 6. ŠKOLSTVO**
 - 7. EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ**
 - 8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA**
 - 9. KULTÚRA A ŠPORT**
 - 10 STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI**
 - 11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ**
 - AII ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ**
 - 12 EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCIACH**
 - 13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V OBCIACH**
 - 14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA**
 - 15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**
 - 16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A INÉ POZORUHODNOSTI**
 - 17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCÍ**
 - AIII ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCÍ A SWOT**
- B STRATEGICKÁ ČASŤ**
 - 18. VYMEDZENIE POJMOV**
 - 19. VÍZIA OBCÍ**
 - 20. PRIORITY A CIELE**
- C PROGRAMOVÁ ČASŤ**
 - 21. OPATRENIA A AKTIVITY**
 - 22. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE REALIZÁCIE OPATRENÍ**
- D REALIZAČNÁ ČASŤ**
 - 23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ**
 - 24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ**
 - 25. KOMUNIKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ**
 - 26. AKČNÉ PLÁNY OBCÍ NA ROKY 2022 - 2023**
- E FINANČNÁ ČASŤ**
- ZÁVER**

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

ÚVOD

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa (ďalej aj „*obec*“, „*obce*“ v príslušnom gramatickom tvare) rozvoj svojho územia a všetkých vzťahov v rámci jednotlivých obcí koncepcne spoločne programujú od roku 2016, kedy bol prijatý prvý dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa. Realizácia aktivít v súlade so spoločným programom sa rokmi osvedčila. Investície a projekty, ktoré obce realizovali boli koordinované a nie náhodné, finančné prostriedky a granty, ktoré jednotlivé obce do projektov investovali boli aj vďaka programovaniu využité efektívne a hospodárne.

Pre nové programovacie obdobie 2021 – 2027 sa obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa rozhodli pripraviť opäť spoločný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa (ďalej aj „*Program rozvoja obcí*“ v príslušnom gramatickom tvare) v nadväznosti na prijaté nadnárodné a národné dokumenty a aktuálnu legislatívu a v súlade s aktuálnym stavom rozvoja jednotlivých obcí.

1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

1.1 ÚČEL PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ A JEHO SPRACOVANIE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa na roky 2022 - 2028 je koncepčný dokument, ktorý hodnotí predchádzajúce obdobie z hľadiska naplnenia programovaných cieľov celkovo aj v každej jednotlivej obci samostatne, popisuje kľúčové javy v každej obci, hodnotí ich a navrhuje k nim strednodobé priority a opatrenia tak, aby boli aplikovateľné vo všetkých obciach ako celku aj v každej jednotlivej obci osobitne. Realizácia strednodobých priorít a opatrení by mala viesť k ďalšiemu pozitívnemu rozvoju každej obce v strednodobom horizonte. Program rozvoja obcí odpovedá na otázku, ako naďalej koordinovať činnosť vo vnútri tej - ktorej obce, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú spoločné pre všetkých obyvateľov každej jednotlivej obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je dokumentom, ktorý vychádza zo znalosti územia každej obce, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie „verejného prospechu“ v obciach celkovo a zároveň v každej

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

obci jednotlivo. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa zároveň využíva silné stránky a príležitosti v každej obci a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov. Schválenie Programu rozvoja obcí je podmienkou na predloženie žiadostí ktorejkoľvek z obcí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov (finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov).¹

Kľúčovou ambíciou pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je skutočnosť, že využitie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov je limitované a je potrebné ich užívanie programovať tak, aby z toho mali jednotlivé obce a ich obyvatelia čo najväčší úžitok a efekt. Skúsenosť z predchádzajúcich rokov potvrdila, že šikovným manažmentom v obciach sa to dá.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa do roku 2028 je strednodobým programom pre pokračovanie naštartovaných dlhodobých procesov, ktoré vedú ku zlepšeniu sociálno-ekonomických podmienok života jednotlivých obcí a ich obyvateľov. Je návodom pre individuálne projekty jednotlivých obcí, ich podnikateľského zázemia, spolkov či záujmových organizácií pri spoločnom úsilí o vlastný rozvoj.

Starostovia obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa poverili spracovaním dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa odborníkov spoločnosti MO+AD, s.r.o. Spoločne stanovili pracovnú aj riadiacu skupinu. Kľúčovými partnermi spracovateľa boli orgány jednotlivých obcí: starostovia obcí a obecné zastupiteľstvá obcí prostredníctvom poslancov. Orgány obcí pri spracovaní Programu rozvoja obcí mali na zreteli záujmy rozvoja príslušnej obce, ale aj záujmy podnikateľov a ďalších subjektov, ktoré priamo aj nepriamo svojim pôsobením ovplyvňujú rozvoj obcí a príslušného regiónu. Program rozvoja obcí tak svojim reálnym obsahom zodpovedá potrebám všetkých obcí ako celku aj potrebám jednotlivých obcí, ich obyvateľov aj potrebám ďalších subjektov v nich pôsobiacich.

1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

NÁZOV DOKUMENTU	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa na roky 2022 - 2028
FORMA SPRACOVANIA	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je koncepčne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov jednotlivých obcí zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obcí je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obcí

¹ § 8 odsek 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

	<p>boli doplňované, pripomienkované starostami obcí, poslancami obecných zastupiteľstiev obcí a ďalšími autoritami obcí s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obcí. Zdrojom informácií boli starostovia obcí, zamestnanci obcí a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Spracovatelia vychádzali z poznatkov získaných od orgánov obcí a využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je v súlade s národnými a regionálnymi koncepčnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike.</p>
<p>RIADENIE PROCESU SPRACOVANIA</p>	<p>Proces spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa koncepčne aj metodicky riadil spracovateľ: MO+AD, s.r.o.</p> <p>Manažér za spracovateľa: JUDr. Monika Jurčová</p> <p>Riadiaca skupina: Andrej Kotuľa, starosta obce Lukavica, Ing. Marcel Kaščák, starosta obce Nižná Voľa, Ing. Helena Jamroškovičová, starostka obce Rešov, Ing. Ján Evin, starosta obce Vyšná Voľa,</p> <p>Pracovná skupina: Jaroslav Ondis, zástupca starostu obce Lukavica, Miroslav Kniš, zástupca starostu obce Nižná Voľa, Ladislav Čorba, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Nižná Voľa, Slávka Jaržabková, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Nižná Voľa, Mgr. Milada Michalovová, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Nižná Voľa, Magdaléna Uhrinová, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Nižná Voľa, Mgr. Amália Remetová, riaditeľka Základnej školy Nižná Voľa, Melánia Mattová, zamestnanec obce Rešov, Branislav Adamišín, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Rešov, Stanislav Vašičkanin, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Rešov, Bc. Denisa Mochňacká, zamestnanec obce Vyšná Voľa, Jaroslav Šoltés, zástupca starostu obce Vyšná Voľa, Andrej Evin, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Vyšná Voľa, Ing. Matúš Jusko, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Vyšná Voľa, Miroslav Krakovský, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Vyšná Voľa, Ing. Ján Mihalčín, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Vyšná Voľa.</p>
<p>OBDOBIE SPRACOVANIA</p>	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa bol spracovaný v období apríl – júl 2022</p>
<p>FINANCOVANIE SPRACOVANIA</p>	<p>Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa bolo financované z vlastných zdrojov jednotlivých obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa v súlade s rozpočtom jednotlivých obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa aj v súlade so Zmluvou o dielo medzi jednotlivými obcami Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa a spracovateľom.</p>

Zdroj: spracovateľ

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

TERMÍN: apríl - júl 2022	IV.	V.	VI.	VII.
Úvod				
Analytická časť				
Strategická časť				
Programová časť				
Realizačná časť				
Finančná časť				
Záver				

Zdroj: spracovateľ

1.4 VÝCHODISKOVÉ DOKUMENTY PRE SPRACOVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Právnym rámcom spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sú ustanovenia viacerých osobitných predpisov. V súlade s ustanovením zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec pri výkone samosprávy schvaľuje koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce.² Schvaľovať koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce je vyhradené obecnému zastupiteľstvu obce.³ Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.⁴ Ustanovenia ďalších osobitných predpisov týmto nie sú dotknuté.

Východiskom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sú aj ustanovenia vnútorných predpisov riadenia jednotlivých obcí. Program rozvoja obcí je v súlade s ustanoveniami štatútov jednotlivých obcí, v súlade s ustanoveniami územných plánov jednotlivých obcí a zároveň zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

² § 4 odsek 3 písmeno j) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

³ § 11 odsek 4 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 8 odsek 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

⁴ § 8 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Programová a strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa zohľadňuje najmä nadnárodné a národné koncepčné dokumenty.

Členskými štátmi OSN bola v roku 2015 prijatá Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj. Agendu 2030 tvorí súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy, ktoré nie je možné riešiť izolovane. Zodpovednosť za Agendu 2030 je v podmienkach Slovenskej republiky rozdelená medzi viaceré orgány štátnej správy. Na základe rámca medzinárodných dokumentov (Agenda 2030 a ďalšie) a z potreby zvýšiť efektívnosť jednotlivých priestorovo relevantných rezortných politík ich priestorovou, časovou a vecnou koordináciou bol vypracovaný základný implementačný dokument plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike: Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 - nové znenie (ďalej len „Slovensko 2030“) ako Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, „*východiskový strategický dokument, ktorý komplexne určuje strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja*“.⁵ Slovensko 2030 zároveň reflektuje na aktuálne programové dokumenty Európskej Únie, ktoré vznikajú v súvislosti so začiatkom nového programového obdobia Európskej Únie 2021 – 2027.

Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja: ochrana a rozvoj zdrojov, ich udržateľné využívanie a rozvoj komunit. Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.

1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

NÁZOV DOKUMENTU	PLATNOSŤ DOKUMENTU	ÚROVEŇ DOKUMENTU	ZDROJ
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030	2030	národná	www.mirri.gov.sk
Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027	2030	národná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: spracovateľ

⁵ § 6 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

V súlade s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa pre roky 2016 až 2022 realizovali jednotlivé obce viaceré rozvojové projekty, ktoré skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov každej obce a jej okolia. Obce sa vďaka svojmu plánovaniu mohli uchádzať o ponúkané granty a iné nenávratné finančné prostriedky a pri viacerých žiadostiach boli úspešné. Každá obec využila nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a s využitím týchto prostriedkov mohli realizovať najmä finančne náročné prioritne investičné aktivity, ale aj ďalšie projekty zamerané na skvalitnenie života obce. Prehľad realizovaných investícií a aktivít jednotlivých obcí je uvedený v tabuľke.

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obciach od roku 2016

Lukavica			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia kotolne ZŠ			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
19 357,00 €	7 000,00 €		64 %	
Lukavica			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Bytový dom Lukavica			2017	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
682 990,00 €	229 010,00 €		66 %	
Lukavica			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia MK Veľpuš			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
12 960,00 €	5 000,00 €		61 %	

Zdroj: obec Lukavica, 2022

Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
„Spolu za krajšie a zdravšie prostredie“: lavičky, vtáče búdky, liečivé rastliny v areáli ZŠ			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
500,00 €	500,00 €	Nadácia Volkswagen Slovakia	0 %	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Havarijný stav v ZŠ: Výmena 2 ks starých kotlov na plyn za nové kondenzačné			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
8 871,91 €	7 800,00 €	MŠVVVŠ SR	1 071,91 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
„Vďaka kultúre čítaj kultúrne!“, nový nábytok do knižnice s knižničným softvérom			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2 200,00 €	2 000,00 €	Fond na podporu umenia	200,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Podpora športu: Oporné oplotenie na športovom ihrisku			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 000,00 €	800,00 €	PSK - predseda	20 %	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Podpora kultúry – tradičné jedlá: Kultúrne podujatie			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 000,00 €	1 200,00 €	PSK - poslanci	0 %	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Súťaž Dedina roka 2017: Vyhlasovateľ je MŽP SR – víťazstvo obce v kategórii „Dedina ako pospolitosť“			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 200,00 €	1 200,00 €	MŽP SR	0 %	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Dobrou knihou k ozdoe srdca i ducha: Akvizícia knižníc – nákup nových kníh			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 122,42 €	1 000,00 €	Fond na podporu umenia	122,42 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
„Investícia do adaptačnej budúcnosti obce“: Investície na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy v obci			2017	2017

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5 325,00 €	5 000,00 €	MŽP SR	325,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Vráťme nášmu prostrediu v obci život/Vráťme vtáci spev do našej obce: Umiestnením krmidiel a búdok na hniezdenie pre vtákov, výsadbou stromov, kríkov a rastlín prinavrátiť do prostredia vtáctvo			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2 200,00 €	1 950,00 €	MŠ VVaŠ SR	250,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Prevenia kriminality: Realizácia bezpečnostného projektu - kamerového systému (I. etapa)			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
6 375,54 €	5 000,00 €	MV SR	1 375,54 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Zníženie energetických nákladov kultúrno-správnej budovy			2015	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
94 243,17 €	94 243,17 €	Pôdohospodárska platobná agentúra	0 %	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Dažďová záhrada ako eko-centrum obce: Investície na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy v obci			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5 425,00 €	5 000,00 €	MŽP SR	425,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba hasičskej zbrojnice			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
32 677,63 €	30 000,00 €	MV SR	2 677,63 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Čítaj srdcom, konaj s rozumom: Akvizícia knižníc – nákup nových kníh			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 320,50 €	1 000,00 €	Fond na podporu umenia	320,50 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

Deň ľudových jedál - prezentácia ich príprav mládežou obce			2018	2018
Vzdelávacie aktivity – udržiavanie ľudových tradícií				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 498,92 €	1 000,00 €	PSK	498,92 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Dažďová záhrada v areáli ZŠ: Investície na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy v obci			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3 100,00 €	2 500,00 €	Nadácia Ekopolis	600,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
"Zachovajme si odkazy našich predkov": Kultúrno-osvetové aktivity v oblasti tradičnej a miestnej kultúry			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 402,00 €	1 000,00 €	Fond na podporu umenia	402,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Prevenia kriminality: Realizácia bezpečnostného projektu - kamerového systému (II. etapa)			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
6 250,00 €	5 000,00 €	MV SR	1 250,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Oprava strechy na budove kultúrneho domu, čiastočné odstránenie havarijného stavu			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
35 000,00 €	9 000,00 €	MF SR	26 000,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
„Aj pietne miesto potrebuje oživenie“: Revitalizácia verejného priestranstva v areáli obecného cintorína			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5 470,00 €	5 000,00 €	MŽP SR	470,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
„Zlepšenie podmienok pre tvorbu kultúrnych a vzdelávacích podujatí“: Vybavenie kuchyne kultúrneho domu novým riadom			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 000,00 €	800,00 €	PSK	200,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

			REALIZÁCIE	
Moderná knižnica: Vybavenie knižnice novým nábytkom			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2 850,00 €	2 500,00 €	Fond na podporu umenia	350,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Investícia do komunitnej a spolkovej činnosti – I. etapa: Rekonštrukcia interiéru kultúrno-správnej budovy			2015	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
106 263,67€	102 706,62€	Pôdohospodárska platobná agentúra	3 557,05 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia vstupného schodiska a prestrešenia do budovy kultúrneho domu, čiastočné odstránenie havarijného stavu			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
20 000,00 €	7 000,00 €	MF SR	13 000,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach Slovenska: Výsadba vegetačných prvkov v intraviláne obce			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
16 468,39 €	16 468,39 €	MŽP SR	0 %	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Investícia do komunitnej a spolkovej činnosti – II. etapa: vonkajšie zábradlie pri vstupe a terase do kultúrneho domu			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2 600,00 €	2 000,00 €	PSK	600,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Investícia do komunitnej a spolkovej činnosti – III. etapa: Zakúpenie stolov a 50 ks stoličiek do salónika KSB			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 220,00 €	1 000,00 €	PSK - predseda	220,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
"Kniha je bránou do duše človeka": Akvizícia knižníc – nákup nových kníh			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2 150,00 €	2 000,00 €	Fond na podporu umenia	150,00 €	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
"Kniha je kľúčom do čarovného sveta fantázie": Akvizícia knižníc – nákup nových kníh			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 060,00 €	1 000,00 €	Fond na podporu umenia	60,00 €	
Nižná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Zvýšenie bezpečnosti v obci Nižná Voľa: revitalizácia okolia kultúrno-správnej budovy			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
30 514,93 €	28 289,00 €	MAS SEKČOV-TOPLA	2 225,93 €	

Zdroj: obec Nižná Voľa, 2022

Rešov			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia miestnej komunikácie			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
50 000,00 €	8 000,00 €		84 %	
Rešov			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia hygienických zariadení			2018	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3 000,00 €	3 000,00 €		0 %	
Rešov			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice			2019	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
35 662,24 €	30 000,00 €		18,8 %	
Rešov			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia ciest			2021	
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
28 965,00 €	26 678,00 €		10 %	

Zdroj: obec Rešov, 2022

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

Vyšná Voľa 5.1.2 Skvalitnenie predškolského zariadenia			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rozvoj základnej infraštruktúry Materskej školy			2016	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
30 584,16 €	0 €		100 %	
Vyšná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Modernizácia cintorína			2017	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 074,00 €	0 €		100 %	
Vyšná Voľa 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba viacúčelového ihriska			2017	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
20 347,77 €	0 €		100 %	
Vyšná Voľa 2.1.2 Rozvoj dopravnej obslužnosti obcí			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Autobusové zastávky			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
4 328,00 €	€		100 %	
Vyšná Voľa Asanačné práce			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Záchrané práce – Svahová deformácia			2018	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
29 004,00 €	29 004,24 €	MVSR	0 %	
Vyšná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia miestnych potravín			2018	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
6 390,00 €	0 €		100 %	
Vyšná Voľa 5.1.2 Skvalitnenie predškolského zariadenia			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Detské ihrisko pri Materskej škole			2019	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
7 959,32 €	500,00 €	PSK	94 %	
Vyšná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Výstavba hasičskej zbrojnice			2019	2021

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
61 632,65 €	30 000,00 €	MV SR	31 632,65 €	
Vyšná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Kúpa obecného traktora			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2 500,00 €	0 €		100 %	
Vyšná Voľa 5.1.2 Skvalitnenie predškolského zariadenia			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Vypracovanie projektovej dokumentácie–kuchyňa Materskej školy			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
900,00 €	€		100 %	
Vyšná Voľa 2.3.2 Ochrana podzemných a povrchových vôd			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Kanalizácia a MČOV pre Materskú školu a Obecný úrad			2020	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
7 549,00 €	0 €		100 %	
Vyšná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Vypracovanie projektovej dokumentácie – Obecný úrad			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2 000,00 €	€		100 %	
Vyšná Voľa			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Kúpa pozemku pri cintoríne			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2 203,00 €	€		100 %	
Vyšná Voľa 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia I . etapa			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
15 158,56 €	12 000,00 €	MF SR	3 158,56 €	
Vyšná Voľa 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia II . etapa			2022	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
33 613,69 €	28 289, 28 €	MAS Sekčov-Topľa	5 324,41 €	

Zdroj: obec Vyšná Voľa, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

1.7 OSNOVA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa analyzuje aktuálny stav a formuluje aktuálne kľúčové problémy každej obce, jasne vymedzuje strategické ciele obcí, identifikuje rozvojové priority a definuje opatrenia. Konceptčne navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri každej obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech jej obyvateľov. Program rozvoja obcí je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora. Program rozvoja obcí je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia aj kultúrneho dedičstva. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a tvoria ju časti:

- ❑ Úvod
- ❑ Analytická časť
- ❑ Strategická časť
- ❑ Programová časť
- ❑ Realizačná časť
- ❑ Finančná časť
- ❑ Záver

1.8 PLATNOSŤ A ÚČINNOSŤ PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je pre každú obec platný dňom jeho schválenia obecným zastupiteľstvom obce a účinný je dňom nasledujúcim po dni schválenia obecnými zastupiteľstvami všetkých obcí. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je účinný na dobu určitú do 31. decembra 2028.

Účinnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa môžu obce predĺžiť najviac o dvadsaťštyri mesiacov. Podmienkou predĺženia účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je schválenie predĺženia jeho účinnosti obecným zastupiteľstvom v každej obci. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí predĺženie účinnosti Programu rozvoja obcí neschváli, neovplyvní to predĺženie účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa pre ostatné obce.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

A. ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCIACH LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

Samosprávny kraj	Prešovský samosprávny kraj
Okres	Bardejov
Názov obce	LUKAVICA
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	373
Rozloha	829 ha
IČO	00322334
Názov obce	NIŽNÁ VOĽA
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	273
Rozloha	717 ha
IČO	00322431
Názov obce	REŠOV
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	299
Rozloha	916 ha
IČO	00322547
Názov obce	VYŠNÁ VOĽA
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	389
Rozloha	884 ha
IČO	00322717

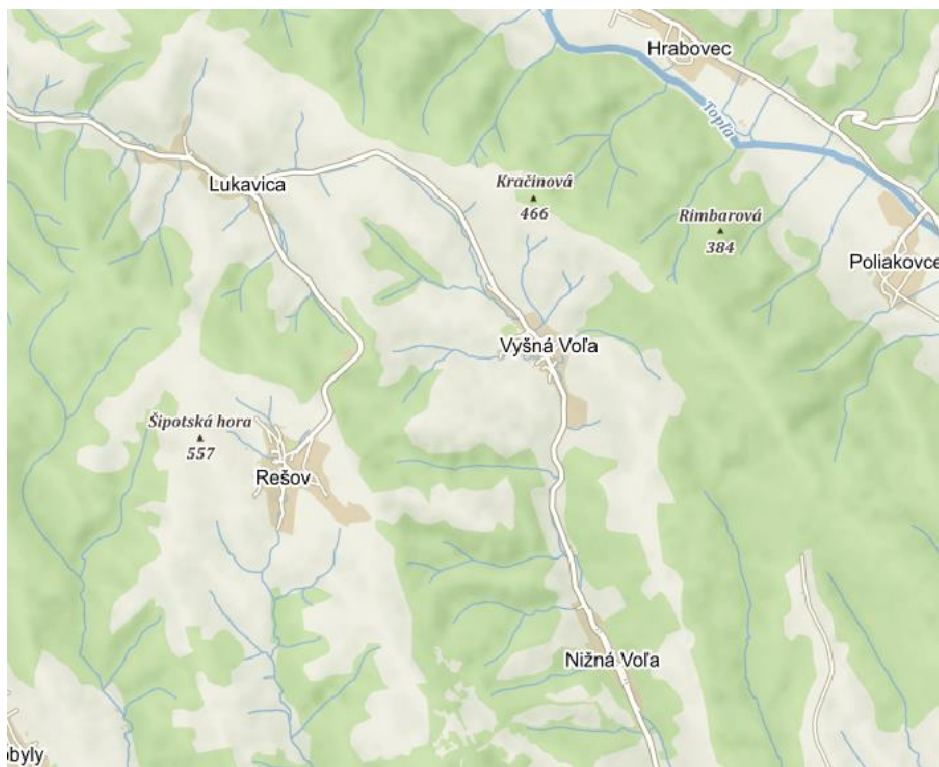
Zdroj: spracovateľ

2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCÍ

Obce Lukavica, Nižná Voľa a Vyšná Voľa sa nachádzajú v hornej časti údolia Černošiny, juhovýchodne od okresného mesta Bardejov v severovýchodnej časti Prešovského kraja. Obec Rešov sa nachádza v hornej časti doliny potoka Rešovka, severovýchodného prítoku rieky Sekčov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Chotár obcí sa rozprestiera v nadmorskej výške od 300 m do 550 m nad morom. Obce ležia mimo hlavnej komunikačnej tepny Bardejov – Prešov na vedľajšej ceste vedúcej z hlavnej cesty juhovýchodne od Bardejova.

Obrázok 1 Mapa polohy obcí

2.3 HISTÓRIA OBCÍ

Obec **Lukavica** leží v Nízkych Beskydách v údolí potoka Lukavica. Existencia východoslovenských mohýl svedčí o osídlení územia Lukavice už koncom eneolitu a začiatkom doby bronzovej. Prvá písomná správa o obci je z roku 1415, kedy sa v údolí usídlili sedliaci, ktorí ušli z Kurimy. Od stredoveku patrila slobodnému kráľovskému mestu Bardejovu. Počas prvého sčítania ľudu v roku 1787 mala obec 38 domov a 259 obyvateľov, v roku 1828 33 domov a 258 obyvateľov. Obyvatelia sa v minulosti zaoberali chovom dobytka, prácou v lese, predajom dreva, vyrábali hrable, kosiská, metly a tkalo sa plátno. Do roku 1918 obec administratívne patrila do Šarišskej stolice.

Prvá písomná zmienka o obci **Nižná Voľa** je z roku 1382, kedy patrila k toplianskym majetkom šľachticov z Drienova. Podľa listiny z uvedeného roka obec vtedy mal maďarsky názov Jacabuagasa vo význame Jakubova Poruba. V roku 1552 sa spomína ako Wolye Inferior Jacabsaw. V písomnostiach v 16. storočí sa uvádza pod maďarským názvom Alsowolya vo význame Nižná Voľa. Z jej názvu je zrejmé, že dedinu založil šoltés Jakub s usadlíkmi podľa zákupného práva.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Šoltýsovstvo sa tu udržalo aj v 16. storočí. Podnety na vznik usadlostí podľa zákupného práva dávali šľachtici, vlastníci panstiev, aby sa zväčšovaním počtu dedín zvýšil počet sedliackych domácností, čím sa zvyšovali ich príjmy (renta). Pre nové dediny poskytovali dovtedy roľnícky nevyužívané, zväčša zalesnené údolia na okrajoch dovtedajšieho osídlenia pre usadlíkov zo susedných panstiev, stolíc prípadne z Poľska a Haliča. Priviesť nových usadlíkov sa podujímali zväčša mešťania, ktorí sa podľa zmluvy s vlastníkmi panstva stali šoltýsmi. Zmluvy obsahovali aj práva nových usadlíkov a ich povinnosti k novým zemepánom. Základným právom roľníckych novousadlíkov vo vznikajúcej dedine bolo oslobodenie od akýchkoľvek povinností voči zemepánom a kráľovi počas prvých 10 až 20 rokov. V tom čase si vybudovali obydlia, hospodárske budovy, skultivovali pozemky na oráčiny a lúky.

V 17. storočí sa ustálil názov obce: 1773 Nižná Wolya, 1920 Nižná Voľa, maď. Alsóvolya, Alsószabados. V 15. storočí vlastníkmi obce boli šľachtici z Perína, v prevej polovici 16. storočia Lobočkovci a v druhej polovici mesto Bardejov. Obyvatelia sa zaoberali chovom dobytky a poľnohospodárstvom. V roku 1787 mala obec 31 domov a 234 obyvateľov. Vývoj v Bardejove sa odzrkadľoval aj v živote Nižnej Vole. Ekonomický pokles, náboženské vojny a mor vyvrcholili v 19. storočí a prejavili sa masívnym vystaňovaním. Rozvojom priemyslu sa okolité mestá Bardejov, Prešov, Košice a Poprad stali útočiskom mnohých obyvateľov, kde našli stabilnú prácu. Pôdu ostali obrábať súkromne hospodáriaci roľníci. Od roku 1930, keď mala obec 192 obyvateľov, si zachovala stabilne rastúci demografický vývoj.

Najstaršia zmienka o rešovskom chotári pochádza z roku 1321. Historik Ferdinand Uličný sa domnieva, že **Rešov** ako usadlosť existovala už v druhej polovici 14. alebo začiatkom 15. storočia. Prvé písomné svedectvo o existencii dediny Rešov (Rassow) pochádza z roku 1438. Usadlíci Rešova s najväčšou pravdepodobnosťou boli Lemkovia - Rusiny. Najrozšírenejším zamestnaním prvých usadlíkov bol chov oviec a ďalším zdrojom obživy bolo drevo. Ľudovo sa traduje, že pôvodne obyvateľstvo sa sem prisťahovalo z okolia poľského mesta Rzeszów. Začiatkom 16. storočia obec Rešov patrila rodu bohatých uhorských magnátov Zapoľských a po r.1527 bardejovskému šľachticovi Bernardovi Baranovi. Po smrti Martina Barana, veliteľovi jágerského zámku Jurajovi Bornemissovi. V medzivojnovom období sa v obci nachádzal kaštieľ, posledným vlastníkom ktorého bol gróf Erdödy. V 16. alebo začiatkom 17. storočia Rešov sa stal strediskom veriacich východného obradu z Bardejova a jeho okolia. Historici dejín cirkevnej architektúry sa zhodujú v tom, že v Rešove sa nachádzal najstarší drevený chrám východného obradu. Pravdepodobne v roku 1739 tento drevený chrám aj s ikonostasom bol prevezený do susednej obci Tročany. V rešovskom gréckokatolíckom chráme bol m. i. pokrstený aj deda a rodičia rehoľnej sestry Miriam Terézie Demjanovičovej (1901 – 1928), ktorá ma byť kanonizovaná ako prvá svätica z USA. V roku 1600 bolo v Rešove 20 obývaných poddanských domov, čo znamená, že na vtedajšie pomery Rešov bol stredne veľkou dedinou. Do dejín Rešova sa

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

smutne zapísala prvá svetová vojna, z ktorej sa domov nevrátilo 6 rešovčanov. Počas druhej svetovej vojny v okolí Rešova pôsobilo niekoľko partizánskych skupín. V lete roku 1960 bol do dediny zavedený elektrický prúd a v roku 1962 po dokončení výstavby novej štátnej cesty z Lukavici do Rešova, začal do obce pravidelne premávať autobus z Bardejova. V roku 1977 bol vystavený Kultúrny dom a v 2009 bola vykonaná kompletná rekonštrukcia. Plynofikácia obce bola prevedená v roku 2001. Novú školu bola v rešovčania postavili v roku 1963.

Obec **Vyšná Voľa** vznikla v druhej polovici 14. alebo začiatkom 15. storočia. Bolo to však ešte pred rokom 1438, lebo už z tohto roku pochádza prvá písomná zmienka o dedine. V spomínanej listine je Vyšná Voľa zapísaná v maďarčine s významom Petrova Poruba. Tento názov dosvedčuje, že dedinu založili usadlíci spolu so Šoltýsom, ktorý sa volal Peter. Cez Vyšnú Voľu bola zavedená autobusová linka v septembri 1956. V roku 1957 bola vo Vyšnej Voli postavená prvá murovaná fara, ktorú na svojom pozemku postavil Ján Evin a vymenil ju s rímskokatolíckou cirkvou za pozemok na ktorom bola postavená len stodola. V roku 1960 bol do Vyšnej Vole zavedený prvý telefón. V roku 1961 bol do domov v obci zavedený elektrický prúd. V roku 1964 sa začal stavať kultúrny dom. Cesta do Vyšnej Vole dole dedinou bola úzka a zablatená. Až v roku 1965 sa začalo s výstavbou cesty cez dedinu a novej cesty hore „Kohucu“. V roku 1974 sa začala vo Vyšnej Voli stavať materská škola. Dokončená bola v priebehu dvoch rokov.

2.4 SYMBOLY OBCÍ

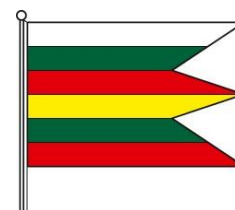
Obec Lukavica používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Lukavica, vlajka obce Lukavica. Erb obce Lukavica a vlajka obce Lukavica sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou L-171/2004.

Erb obce Lukavica tvorí V červenom štíte na zelenej pažiti zlatý snop bezostých klasov, obopätý strieborným obráteným kosákom so zlatou rukoväťou prekrývajúcou pažiť, nad tým všetkým strieborné skrížené halapartne na zlatých poriskách, prevýšené striebornou ľaliou.

Obrázok 2 Erb obce Lukavica

Vlajka obce Lukavica pozostáva zo šiestich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/6 biela, 1/6 zelená, 1/6 červená, 1/6 žltá, 1/6 zelená a 1/6 červená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 3 Vlajka obce Lukavica

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

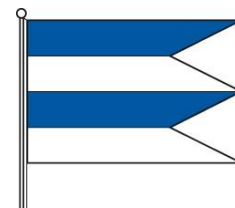
Obec Nižná Voľa používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Nižná Voľa, vlajka obce Nižná Voľa, pečať obce Nižná Voľa. Erb obce Nižná Voľa a vlajka obce Nižná Voľa sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou N-56/1997.

Erb obce Nižná Voľa tvorí V modrom štíte strieborné koleso so štyrmi lúčmi, zvierajúcimi hore a dolu 60-stupňový uhol.

Obrázok 4 Erb obce Nižná Voľa

Vlajka obce Nižná Voľa pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/4 modrá, 1/4 biela, 1/4 modrá a 1/4 biela. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 5 Vlajka obce Nižná Voľa

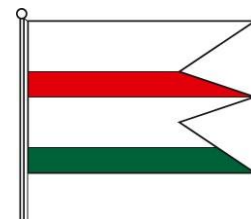
Obec Rešov používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Rešov, vlajka obce Rešov, pečať obce Rešov. Erb obce Rešov a vlajka obce Rešov sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou R-74/2001.

Erb obce Rešov tvorí V červenom štíte strieborný letohrádok na vrchole vysokého zeleného kopca, dolu prekrytého tromi čiernokmennými stromami so striebornými štylizovanými vajcovitými korunami.

Obrázok 6 Erb obce Rešov

Vlajka obce Rešov pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/3 biela, 1/6 červená, 1/3 biela a 1/6 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 7 Vlajka obce Rešov

Obec Vyšná Voľa používa pri výkone samosprávy symboly obce. Symbolmi obce sú: erb obce Vyšná Voľa, vlajka obce Vyšná Voľa. Erb obce Vyšná Voľa a vlajka obce Vyšná Voľa sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou V-184/2002.

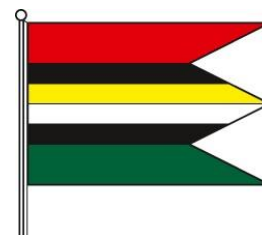
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Erb obce Vyšná Voľa tvorí V červenom štíte na zelenom plochom trojvrší dvaja čierni stojaci privrátení býci v zlatej zbroji s prepletenými rohmi, za pravým býkom vyrastajúci strieborný prirodzený listnatý strom

Obrázok 8 Erb obce Vyšná Voľa

Vlajka obce Vyšná Voľa pozostáva zo šiestich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/4 červená, 1/8 čierna, 1/8 žltá, 1/8 biela, 1/8 čierna a 1/4 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 9 Vlajka obce Vyšná Voľa

2.5 ZAČLENENIE OBCÍ DO MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY A MIKROREGIÓNU

Obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu.⁶ Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.⁷

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sú partnermi Miestnej akčnej skupiny Sekčov-Topľa, ktorej partnermi sú aj ďalšie obce a zástupcovia súkromného a občianskeho sektora. Miestna akčná skupina funguje na princípoch spájania aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka (Leader) a spolupracuje na rozvoji svojho územia a získavaní finančných prostriedkov zo zdrojov Európskej Únie a z národných programov. Cieľom princípu Leader je podpora obyvateľov vidieka, aby na základe vzájomnej spolupráce rozhodovali o svojej budúcnosti, aby rozmýšľali nad potenciálom a smerovaním rozvoja oblastí, v ktorých žijú, a aby spoločne realizovali rozvojové stratégie.

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa zároveň tvoria mikroregión Sekčov - Topľa. Hlavným cieľom mikroregiónu je rozvoj územnej samosprávy, príprava, presadzovanie a realizácia spoločných cieľov a záujmov v rôznych oblastiach rozvoja a spoločenského života a pre hospodársky a sociálny rozvoj územných samospráv združených v rámci mikroregiónu.

Obce sú zároveň členmi Združenia miest a obcí Slovenska a jeho regionálneho zoskupenia Združenie miest a obcí Šariš – Bardejov, so sídlom v Zborove.

⁶ § 1 odsek 3 zákona o obecnom zriadení

⁷ § 20 odsek 1 zákona o obecnom zriadení

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

A I. ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA OBCÍ

3. KRAJINA

3.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OBCÍ A VYUŽITIE KRAJINY

Katastrálne územie obcí sa nachádza v nadmorskej výške 300 m až 550 m nad morom. Je popretkávané sieťou potokov a potôčkov. Chotáre obcí majú mierne členitý až členitý povrch so svahmi, miestami strmými, rozčlenenými krátkymi hlbokými dolinami, eróznymi ryhami a výmoľmi, ktoré tvoria flyšové súvrstvia. V obciach Rešov a Vyšná Voľa sú mierne svahy s mocným pokryvom svahových hĺn. V chotári obce Lukavica je sírnatý prameň, v chotári obce Rešov je sírovodíkový prameň.

V katastrálnych územiach obcí je bohatý potenciál poľnohospodárskych pozemkov, tvoria viac ako 66 % územia obcí, prevládajú trvalo trávnaté porasty. Spôsob využitia ornej pôdy je viazaný na klimatické podmienky a pôdne typy danej oblasti. Poľnohospodárska výroba sa zameriava hlavne na rastlinnú výrobu, ale aj živočíšnu výrobu, chov hovädzieho dobytku. Územie obcí patrí do krmovinárskej výrobnjej oblasti. Hlavné plodiny, ktoré sa tu pestujú sú obilniny, kukurica, krmoviny, v neobrábaných častiach sú dominantné pasienkové porasty. Významný podiel majú aj lesné pozemky, tvoria viac ako 23 % územia obcí. Lesné porasty chotára obcí sú charakteristické zmiešanými ihličnato-listnatými drevinami. Vyskytujú sa tu kroviská, zbierajú sa huby aj liečivé rastliny. Z drevín prevažuje borovica lesná, silne premiešaná brezou bradavičnatou. Čiastočne sa tu objavuje aj smrek a buk lesný. Kvalitnejšie dreviny ako hrab obyčajný sa vyskytujú v rámci obcí len ojedinele. Podrobný prehľad využívania pozemkov v katastrálnych územiach obcí je uvedený v tabuľkách.

Tabuľka: Využívanie pozemkov v katastrálnych územiach obcí

POZEMKY	POĽNO- HOSPODÁRSKE POZEMKY	LESNÉ POZEMKY	VODNÉ PLOCHY	ZASTAVANÉ PLOCHY	OSTATNÉ PLOCHY	CELKOM
OBEC						
LUKAVICA	543,25	215,07	40,70	23,45	6,77	829,24
NIŽNÁ VOĽA	358,34	231,85	8,08	14,31	104,80	717,38
REŠOV	680,02	186,56	11,99	25,77	11,95	916,29
VYŠNÁ VOĽA	652,84	163,30	0,06	15,80	52,00	884,00
PLOCHA CELKOM	2 234,45	796,78	60,83	79,33	175,52	3 346,91
% K PLOCHE CELKOM	66,76	23,80	1,82	2,37	5,25	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Tabuľka: Využívanie poľnohospodárskych pozemkov v katastrálnych územiach obcí

POENOHOSPODÁRSKE POZEMKY	ORNÁ PÔDA	TRVALO TRÁVNATÉ PORASTY	OVOCNÉ SADY	ZÁHRADY	VINICE	CELKOM
OBEC						
LUKAVICA	69,51	463,48	0	10,26	0	543,25
NIŽNÁ VOĽA	31,72	316,12	0	10,50	0	358,34
REŠOV	133,47	533,84	0	12,71	0	680,02
VYŠNÁ VOĽA	305,45	332,97	0	14,42	0	652,84
PLOCHA CELKOM	540,15	1 646,41	0	47,89	0	2 234,45
% K PLOCHE CELKOM	24,17	73,68	0	2,15	0	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

4. OBYVATEĽSTVO

4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Sledovaným obdobím pre hodnotenie vývoja počtu obyvateľov je obdobie ôsmich rokov predchádzajúcich roku spracovania Programu rozvoja obcí. Analýza vstupných údajov umožňuje formulovať záver, že počet obyvateľov v sledovanom období postupne mierne klesá, čo zo strednodobého hľadiska vypovedá o stagnujúcom, nie práve priaznivom demografickom vývoji v každej z obcí. Takýto demografický vývoj môže byť ovplyvnený menej atraktívnymi podmienkami pre život v obciach, najmä nedostatočným zázemím služieb potrebných pre život rodín v jednotlivých obciach. Postupný pokles počtu obyvateľov v obciach môže mať za následok aj postupnú stratu možností rozvoja jednotlivých obcí. Kľúčovými nástrojmi obcí pre spomalenie, alebo zastavenie poklesu počtu obyvateľov je zabezpečovanie a rozvoj všetkých samosprávnych úloh, ktoré sú obciam kladené ako povinnosť.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov v obciach

OBEC	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
LUKAVICA	379	380	379	374	374	373	380
NIŽNÁ VOĽA	286	286	283	280	275	273	277
REŠOV	306	309	306	301	295	299	295
VYŠNÁ VOĽA	401	397	395	397	397	389	390

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022, stav k 30. 6. 2022

V obciach prevažujú obyvatelia slovenskej národnosti, tvoria takmer 99 % z celkového počtu obyvateľov v obciach. Len v obciach Rešov a Vyšná Voľa je nepatrné percento obyvateľov aj inej národnosti.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Tabuľka: Zastúpenie národností v obciach

NÁRODNOSŤ	slovenská	ukrajinská	iná	SPOLU
OBEC				
LUKAVICA	373			373
% k počtu v obci	100			100
NIŽNÁ VOĽA	273			273
% k počtu v obci	100			100
REŠOV	285	3	11	299
% k počtu v obci	95,32	1,00	3,68	100
VYŠNÁ VOĽA	388		1	389
% k počtu v obci	99,74		0,26	100
POČET CELKOM	1 319	3	12	1 334
% K POČTU CELKOM	98,88	0,22	0,90	100

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022, stav k 31. 12. 2021

4.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obciach je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku ku obyvateľom, ktorí sú v dôchodkovom veku. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá index starnutia, ktorý v obciach dosahuje hodnotu 1,09. Aktuálna hodnota indexu starnutia v obciach vypovedá o dlhodobu stabilizovanom stave vývoja populácie v regióne, so sklonom k miernemu starnutiu, čo je všeobecný stav zodpovedajúci vývoju v takmer všetkých regiónoch Slovenska.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obciach

VEKOVÁ KATEGÓRIA	0 – 14 rokov	14 – 30 rokov	30 – 65 rokov	viac ako 65 rokov	SPOLU
OBEC					
LUKAVICA	55	62	202	61	380
% k počtu v obci	14,47	16,32	53,16	16,05	100
NIŽNÁ VOĽA	46	63	137	31	277
% k počtu v obci	16,61	22,74	49,46	11,19	100
REŠOV	38	61	150	46	295
% k počtu v obci	12,88	20,68	50,85	15,59	100
VYŠNÁ VOĽA	51	87	183	69	390
% k počtu v obci	13,08	22,31	46,92	17,69	100
POČET CELKOM	190	273	672	207	1 342
% K POČTU CELKOM	14,16	20,35	50,07	15,42	100

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022, stav k 30. 6. 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

4.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov obce úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce, najmä v obci a priľahlom regióne. V obciach Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku s učňovským vzdelaním bez maturity, druhá najpočetnejšia je skupina obyvateľov v aktívnom veku so stredným odborným vzdelaním s maturitou. Početná je aj skupina obyvateľov so základným vzdelaním. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a primerane zodpovedá vzdelanostným potrebám obce a regiónu. Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že odborne remeselne zruční obyvatelia sú silným potenciálom obce. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v odbornom školstve rôznej úrovne zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v obci, v regióne a v blízkom okolí.

Tabuľka: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v obciach

DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	BEZ VZDELANIA	ZÁKLADNÉ VZDELANIE	UČŇOVSKÉ VZDELANIE BEZ MATURITY	STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE S MATURITOU	VŠEOBECNÉ STREDNÉ, GYMNÁZIUM	VYSOKO- ŠKOLSKÉ VZDELANIE	SPOLU PRODUKTÍVNY VEK NAD 14 ROKOV
OBEC							
LUKAVICA	10	25	130	120	2	38	325
% k počtu v obci	3,08	7,69	40,00	36,92	0,62	11,69	100
NIŽNÁ VOĽA	1	63	72	60	0	23	219
% k počtu v obci	0,45	28,77	32,88	27,40	0	10,50	100
REŠOV	0	39	95	75	11	27	257
% k počtu v obci	0,00	15,18	36,96	29,18	4,28	10,51	100
VYŠNÁ VOĽA	0	124	92	80	18	48	362
% k počtu v obci	0,00	34,25	25,41	22,11	4,97	13,26	100
POČET CELKOM	21	251	389	335	31	136	1 163
% K POČTU CELKOM	1,80	21,58	33,45	28,80	2,68	11,69	100

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022, stav k 31. 12. 2021

4.4 ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sa nachádzajú v regióne so stabilne vyššou mierou nezamestnanosti ako je celoslovenský priemer. Okres Bardejov, v ktorom sa obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nachádzajú je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od roku 2017 zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov. Počet nezamestnaných obyvateľov obcí v produktívnom veku je dlhodobo stabilný, podobne ako aj počet obyvateľov, ktorých je možné zaradiť do kategórie dlhodobo nezamestnaných. Väčšina obyvateľov obce Lukavica nachádza svoje uplatnenie vo verejnom sektore, v službách, v okolitom poľnohospodárstve aj v stavebníctve. Podobne je to aj v obciach Nižná Voľa, Rešov a Vyšná Voľa.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Významná časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva, spravidla s vysokoškolským vzdelaním, alebo podnikatelia a živnostníci odchádzajú za prácou do blízkych, aj vzdialenejších regiónov, najmä do Prešova, Košíc a v pravidelných turnusoch do Bratislavy a do zahraničia. Z obce Lukavica je to aktuálne takmer 90 obyvateľov, z obce Vyšná Voľa viac ako 200 obyvateľov odchádza v pravidelných turnusoch do zahraničia.

Tabuľka: Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti v obciach

OBCE SPOLU	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	35	36	48	36	51	15
Počet dlhodobo nezamestnaných	7	6	7	7	8	7

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

Na zmiernenie nezamestnanosti a udržanie pracovných návykov obce využívajú projekty pre aktivačné práce, v prípade možností aj projekty pre absolventskú prax. Aktuálne obec Lukavica poskytuje možnosť aktivačných prác piatim nezamestnaným obyvateľom, obec Vyšná Voľa štyrom nezamestnaným obyvateľom.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov obcí na aktivačných prácach

VYUŽITIE AKTIVAČNÝCH MIEST	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
OBEC							
LUKAVICA	5	4	4	3	3	3	5
NIŽNÁ VOĽA	0	0	0	0	0	0	0
REŠOV							0
VYŠNÁ VOĽA	8	13	9	5	3	4	4
SPOLU							

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

4.5 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

S demografickým vývojom obyvateľov v obciach a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí podpora rozvoja individuálnej výstavby zo strany obcí aj záujem obcí zabezpečiť, alebo podieľať sa na zabezpečení sociálneho bývania v obciach. Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby v súlade s územnými programami obcí, investície obcí do infraštruktúry a záujem jednotlivých obcí o zabezpečenie sociálneho bývania – to sú nástroje obcí a ich orgánov pre podporu pozitívneho demografického vývoja obyvateľov v obciach a motivácie najmä mladých rodín nevysťahovať sa z obcí. Každá obec dlhodobo venuje pozornosť vytváraniu priaznivých podmienok pre individuálnu výstavbu domov.

Obyvatelia obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa žijú prevažne v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obcí. Prevažná väčšina obývaných domov je

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

využívaná na trvalé bývanie, v každej z obcí sú aj domy neobývané alebo obývané len prechodne spravidla na víkendovú rekreáciu.

V obci Lukavica bol v roku 2019 dokončený bytový dom, ktorý má 12 bytových jednotiek. Aktuálne má obec rozpracované jednoduché pozemkové úpravy v lokalite „Pod stráňou“, kde by sa mala realizovať výstavba nových rodinných domov. V územnom pláne obce Nižná Voľa, schválenom ešte v roku 2012 je naplánovaná výstavba nových domov, približne 40 stavebných pozemkov na výstavbu rodinných domov v lokalite nad kultúrnym domom. S ich výstavbou sa doposiaľ nezačalo z dôvodu nevysporiadania pozemkov. Obec tiež plánuje v lokalite v blízkosti základnej školy výstavbu bytového domu pre udržanie mladých rodín v obci. V obci Vyšná Voľa aktuálne prebieha výstavba štyroch nových rodinných domov.

V obciach je dlhodobý záujem o sociálne bývanie a v záujme udržania a zlepšenia demografického vývoja obce budú nútené zvažovať podporu mladých rodín aj týmto spôsobom.

Tabuľka: Prehľad domového a bytového fondu v obciach

OBEC	DOMY			BYTY	
	OBYVANÉ DOMY	NEOBYVANÉ DOMY	PRECHODNE OBYVANÉ DOMY	BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH VO VLASTNÍCTVE OBCE	BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH V SÚKROMNOM VLASTNÍCTVE
LUKAVICA	87	9	2	12	0
NIŽNÁ VOĽA					
REŠOV	75	22	11	1	0
VYŠNÁ VOĽA	102	3	2	0	0
SPOLU					

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

Napriek priaznivým podmienkam pre individuálnu výstavbu sa najviac domov v obciach Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa postavilo do roku 1991.

Tabuľka: Vek domového a bytového fondu v obciach

OBEC	DOMY POSTAVENÉ V ROKOCH				
	do 1919	1920 – 1970	1971 - 1991	1992 – 2007	2008 - 2021
LUKAVICA	1	40	44	4	9
NIŽNÁ VOĽA	2	32	26	6	5
REŠOV	0	52	44	8	6
VYŠNÁ VOĽA	3	63	20	13	8
SPOLU					

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE

5.1 ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE SLUŽBY

V obciach Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sa nenachádza žiadna ambulancia všeobecného lekára pre dospelých ani ambulancia pediatra. Za všeobecnou aj odbornou zdravotnou starostlivosťou odchádzajú obyvatelia obcí do okresného mesta Bardejov, za špecializovanými diagnostickými vyšetreniami a zdravotnými zákrokmi do krajského mesta Prešov. V prípade potreby urgentnej pomoci, alebo v prípade vážnejších zdravotných problémov obyvatelia obcí využívajú najbližšiu nemocnicu, ktorá sa nachádza v meste Bardejov.

Obec Vyšná Voľa pre svojich občanov zabezpečuje terénnu opatrovateľskú starostlivosť. Iné terénne, ambulantné ani pobytové sociálne služby obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa neposkytujú. V rámci sociálnej pomoci všetky obce poskytujú základné sociálne poradenstvo, zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu⁸ a pravidelne monitorujú potrebu sociálnej pomoci v obciach tak, aby sa z dlhodobého hľadiska pripravili na poskytovanie vybraných sociálnych služieb podľa potreby. Pre zabezpečenie sociálnej starostlivosti každá obec prijala svoj Komunitný plán sociálnych služieb obce. V rámci zmiernenia ťaživej sociálnej situácie každá obec v rámci samosprávnych kompetencií individuálne, cielene a adresne poskytuje rôzne benefity sociálneho charakteru, alebo finančnej pomoci najslabším sociálnym skupinám.

V každej obci sa nachádza pohrebisko, v obciach Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sú vybudované Domy smútku s vlastným chladiacim zariadením.

5.2 OSTATNÉ SLUŽBY A OBCHODY

V obciach Lukavica a Rešov je predaj základných potravín, mäsa, zeleniny a pečiva zabezpečený pojazdnými predajňami viackrát týždenne. V obci Vyšná Voľa je predajňa potravín so základným sortimentom, v obci sa nachádza aj pohostinstvo. Sortiment základného tovaru je postačujúci, za ďalším tovarom a službami obyvatelia dochádzajú do mesta Bardejov. V žiadnej z obcí na nenachádza bankomat, poštový úrad je len v obci Lukavica.

⁸ najmä zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

6. ŠKOLSTVO

Obce Lukavica, Rešov a Vyšná Voľa sú zriaďovateľmi materských škôl bez právnej subjektivity. Obce Lukavica, Nižná Voľa a Rešov sú zriaďovateľmi základných škôl bez právnej subjektivity. Obec Vyšná Voľa, aj obce Lukavica, Nižná Voľa a Rešov pre ročníky 5. – 9. zabezpečujú povinné základné vzdelávanie pre svojich žiakov na základe zmluvy s niektorou zo základných škôl v meste Bardejov.

Obec Lukavica je zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity. Súčasťou materskej školy je školské účelové zariadenie školská jedáleň, v ktorej sa stravujú okrem detí aj žiaci základnej školy. Stabilizovaný demografický vývoj v obci korešponduje so stabilizovaným počtom detí v materskej škole, počet detí počas posledných rokov mierne narastá. Materská škola má jednu triedu a je spádovou materskou školou na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania pre deti s trvalým pobytom v obci Lukavica. Kapacita materskej školy je zo strednodobého horizontu nepostačujúca, bude potrebné jej kapacitu rozšíriť. Podobne aj obec Rešov je zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity. Súčasťou materskej školy je školské účelové zariadenie školská jedáleň. Počet detí v materskej škole je v sledovanom období stabilný, kapacita materskej školy je postačujúca. Materská škola má jednu triedu a je spádovou materskou školou na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania pre deti s trvalým pobytom v obci Rešov. Zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity je aj obec Vyšná Voľa. Súčasťou materskej školy je školské účelové zariadenie školská jedáleň. Materská škola má jednu triedu a je spádovou materskou školou na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania pre deti s trvalým pobytom v obci Vyšná Voľa a na základe zmluvy aj pre deti s trvalým pobytom v obciach Nižná Voľa a Oľšavce. Počet detí v materskej škole je v sledovanom období stabilný, kapacita materskej školy je postačujúca.

Tabuľka: Vývoj počtu detí v materských školách

OBEC	2016	2017	2018	2019	2020	2021
LUKAVICA	13	13	16	16	17	16
REŠOV	10	11	10	13	11	12
VYŠNÁ VOĽA	15	16	16	17	17	15
SPOLU	38	40	42	46	45	43

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

Obec Lukavica je zriaďovateľom aj neplnoorganizovanej základnej školy bez právnej subjektivity. Počet žiakov je stabilizovaný, základná škola má jednu triedu a jej kapacita je postačujúca. Školský klub detí nie je zriadený. Školský obvod základnej školy pre ročníky 1. – 4. tvorí celé katastrálne územie obce Lukavica, pre ročníky 5. – 9. je školským obvodom základná škola v meste Bardejov. Prevádzka základnej školy v obci Rešov je aktuálne dočasne pozastavená

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

pre nedostatok žiakov a malý záujem zo strany rodičov využívať základnú školu v obci. Obec Nižná Voľa je zriaďovateľom neplnoorganizovanej základnej školy. Počet žiakov postupne klesá, od školského roku 2020/2021 je základná škola jednotriedna. Kapacita základnej školy je postačujúca, školský obvod základnej školy pre ročníky 1. – 4. tvorí celé katastrálne územie obce Nižná Voľa a na základe zmluvy aj katastrálne územie obcí Vyšná Voľa a Oľšavce. Súčasťou základnej školy je školské zariadenie školský klub detí.

Tabuľka: Vývoj počtu žiakov v základných školách

OBEČ	2016	2017	2018	2019	2020	2021
LUKAVICA	11	7	5	7	9	10
NIŽNÁ VOĽA	24	20	15	19	11	15
REŠOV	14	11	7	0	0	0
SPOLU	49	38	27	26	20	25

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, 2022

Budova materskej školy a školskej jedálne v obci Lukavica vyžaduje kompletnú rekonštrukciu, vrátane zateplenia z vonkajšej strany za účelom minimalizácie tepelných únikov. Modernizáciu si vyžadujú aj vnútorné priestory, najmä sociálne zariadenia pre deti, elektroinštalácia, voda, odpad a ďalšie médiá. Materská škola nie je vybavená interaktívnymi edukačnými pomôckami, ani interaktívnymi hračkami. V školskej jedálni je potrebné nové kuchynské vybavenie. V areáli materskej školy sa nenachádza detské ihrisko. Budova základnej školy v obci Lukavica je čiastočne zrekonštruovaná, rekonštrukciou prešli sociálne zariadenia, budova je vykurovaná na plyn.

Interiér budovy základnej školy v obci Nižná Voľa je zrekonštruovaný, rekonštrukciou prešli sociálne zariadenia, omietky, osvetlenie, podlahy, školský nábytok, školská knižnica a IT učebňa. Od roku 2017 sú v budove školy inštalované do kaskády 2 kusy nových kondenzačných kotlov na plyn. V dohľadnej dobe bude potrebné zateplenie vonkajšieho plášťa budovy a taktiež stropu v podkrovi za účelom zníženia energetickej náročnosti budovy. Rekonštrukciu si vyžaduje aj oplotenie areálu školy. Základná škola je vybavená PC technikou, interaktívnymi tabuľami, žiaci majú na športovanie k dispozícii bicykle, kolobežky aj stolnotenisový stôl. V areáli základnej školy sa nachádza menšie multifunkčné ihrisko, altánok pre vonkajšie environmentálne vyučovanie, dažďová záhrada, bylinková záhrada, množstvo vtáčích búdok, preliezky, šmýkalka, pieskovisko, hojdačky, vonkajšie fitness zariadenie.

Budovy materskej školy a budova základnej školy v obci Rešov sú prevádzkyschopné, ale vyžadujú kompletnú rekonštrukciu a modernizáciu. Budova materskej školy aktuálne vyžaduje vynovenie a modernizáciu kúrenia a rekonštrukciu kanalizácie. Rekonštrukciu a modernizáciu vyžaduje aj interiérové vybavenie budovy materskej školy a jej vnútorné zariadenia. Komplexnou rekonštrukciou musí prejsť aj školská jedáleň, najmä zariadenie a vybavenie kuchyne.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Modernizáciu a obnovu preliezok vyžaduje aj detské ihrisko. Budova základnej školy potrebuje zateplenie za účelom zníženia energetickej náročnosti, výmenu okien, úpravu okolia a vybudovanie ihriska. Základná škola nemá moderné školské pomôcky.

Čiastočnou rekonštrukciou prešla budova materskej školy v obci Vyšná Voľa. V roku 2018 bola realizovaná rekonštrukcia vnútorného vybavenia, najmä sociálnych zariadení. Rekonštrukciu vyžaduje exteriér budovy, najmä zateplenie z hľadiska energetickej úspornosti. Od roku 2019 je budova materskej školy napojená na novovybudovanú čističku odpadových vôd.

V obciach Lukavica, Nižná Voľa, Rešov a Vyšná Voľa je potenciál rozšíreného vyučovania umeleckých predmetov, hudby a tanca, ale školy v obciach neposkytujú túto možnosť.

7. EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

7.1 EKONOMICKÁ KONDÍCIA OBCÍ

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sú subjektom verejnej správy.⁹ Finančné prostriedky, s ktorými obce hospodária sú verejnými prostriedkami.¹⁰ Verejnými prostriedkami sú aj prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únii.

Od kondície a rozpočtovej zodpovednosti jednotlivkej obce v priamo úmernej miere závisí jej schopnosť pripraviť projekty, štúdie, projektové dokumentácie, následne pripraviť žiadosti pre získanie nenávratných finančných prostriedkov a v neposlednom rade aj jej schopnosť schválené projekty realizovať. Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa zodpovedne pristupujú k tvorbe svojich rozpočtov, viacročných rozpočtov aj k ich čerpaniu. Rozpočty obcí neobsahujú zámery a ciele, ktoré budú obce realizovať z výdavkov svojich rozpočtov (program obce).

Silným nástrojom rozpočtovej disciplíny v obciach je zavedený systém finančnej kontroly, najmä základná finančná kontrola a administratívna finančná kontrola. Obec Vyšná Voľa nemá žiadne úverové zaťaženie, obce Lukavica, Nižná Voľa a Rešov využívajú bankové úvery primerane.

V majetku obcí sa nachádzajú najmä nehnuteľnosti. V majetku obce Lukavica je 0,2 km miestnych ciest, kultúrno-správna budova, budova základnej školy, budova materskej školy. Obec Nižná Voľa je vlastníkom miestnych ciest v dĺžke 2,5 km, budovy obecného úradu, budovy hasičskej zbrojnice, budovy základnej školy, budovy bývalých potravín aj budovy Domu nádeje.

⁹ § 3 odseky 1, 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

¹⁰ § 2 písmeno a) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

V majetku obce Rešov sú miestne cesty, budova obecného úradu, budova základnej školy aj budova požiarnej zbrojnice. Do majetku obce Vyšná Voľa patria miestne cesty v dĺžke 2,03 km, budova obecného úradu, budova Domu nádeje a budova kultúrneho domu.

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nemajú svoj majetok v správe, žiadna z obcí nie je zakladateľom obchodnej spoločnosti, ani nemá svoj majetok založený v obchodnej spoločnosti.

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obcí

OBEC	2020	2021	2022	2023	2024	Úverové zat'aženie
LUKAVICA	Vývoj príjmov celkom					primerane
	247 632	242 019	286 982	231 113	233 013	
	Vývoj výdavkov celkom					
	734 407	719 236	282 840	227 451	229 071	
NIŽNÁ VOĽA	Vývoj príjmov celkom					primerane
	488 125,48	336 101,27	193 960	150 663	150 670	
	Vývoj výdavkov celkom					
	488 125,25	311 230,31	193 893,07	132 518,7	132 532,16	
REŠOV	Vývoj príjmov celkom					primerane
	183 462,00	215 340,67	194 074,00	147 400,00	160 000,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	183 462,00	177 158,28	193 477,00	147 400,00	160 000,00	
VYŠNÁ VOĽA	Vývoj príjmov celkom					0
	191 683	197 302	202 925	199 285	202 075	
	Vývoj výdavkov celkom					
	192 953	188 005	202 925	199 285	202 075	

Uvedené v €.

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

7.2 RIADENIE SAMOSPRÁVY

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa vo svojej činnosti zabezpečujú originálne – samosprávne kompetencie, aj prenesený výkon štátnej správy. Rýchly vývoj informačných technológií a potreba okamžitého prístupu k niektorým informáciám, ako aj program vzájomného prepojenia informácií verejnej správy vyžaduje kvalitné technické zázemie. Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa majú pre výkon svojich kompetencií technické a softwarové zázemie aktuálne postačujúce. V obci Nižná Voľa je od 1. decembra 2015 spustená služba IOMO, integrované obslužné miesto občana, kde si môžu občania v priestoroch obecného úradu vybaviť: výpis z registra trestov, výpis z obchodného registra, výpis z katastra nehnuteľností a ďalšie. Všetky obce sú zapojené do DEUS. S postupným rozširovaním požiadaviek na prepojenie verejnej správy bude v podmienkach jednotlivých obcí potrebné zohľadniť pravidelnú aktualizáciu softwarového aj hardwarového vybavenia úradov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Výkonným zázemím každej obce a jej orgánov - starostu obce a obecného zastupiteľstva obce je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a komplexnú komunikáciu s občanmi. Starostovia jednotlivých obcí neustále dbajú o zabezpečenie pravidelného vzdelávania zamestnancov obce v súvislosti s implementáciou aktuálnej legislatívy aj v súvislosti v rozvojom informačných technológií a využívania elektronických služieb verejnej správy. Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sú účastníkmi zmluvy o zriadení Spoločného obecného úradu so sídlom v obci Richvald.

8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

8.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nemajú dostatočne vybudovanú a dobudovanú technickú infraštruktúru v rámci svojho územia. Na území obce Vyšná Voľa je vybudovaný skupinový vodovod, obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov nemajú na svojom území vybudovaný verejný vodovod, v najbližších rokoch bude nevyhnutné plánovať investície na jeho vybudovanie. Obyvatelia využívajú vodu z lokálnych studní.

Plynofikácia bola ukončená vo všetkých obciach. Plynofikácia obcí veľkou mierou prispela k doriešaniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynofikácii obcí došlo k zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív, čo je nesporne prínosom v prospech zlepšenia životného prostredia, najmä ovzdušia. Obyvatelia využívajú tuhé palivá len prechodne, aktuálne len podľa vývoja cien v čase, ak je ponuka tuhých palív mimoriadne cenovo výhodná. Územie obcí je napojené na rozvody SPP, a.s., závod Košice. Rodinné domy sú zásobované pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov.

Systém likvidácie odpadových vôd v obciach je nevyhovujúci. Chýba vybudovanie kanalizačnej siete, čistička odpadových vôd je vybudovaná len v obci Vyšná Voľa pre budovu Obecného úradu a materskej školy. Splaškové odpadové vody v obciach sú odvádzané spravidla do zastaralých septikov a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže často dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Nemaľým problémom je aj zamedzenie vypúšťania časti splaškových odpadových vôd do cestných rigolov zaústených do povrchových tokov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

V katastri obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nie sú žiadne výrobné zdroje elektrickej energie. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Východoslovenskou energetikou a.s., závod Košice. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca, v prípade požiadaviek je technicky realizovateľné jej navýšenie. Rozvodná vzdušná sekundárna sieť v obci je na betónových stĺpoch. Na streche kultúrno – správnej budovy obce Nižná Voľa sú inštalované 2 ks slnečných kolektorov, ktoré ohrievajú vodu pre potreby celej budovy: sála kultúrneho domu, obecná knižnica, komunitné centrum, obecný úrad.

Na území obcí existuje pevná telefónna sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s., pokrytie signálom komerčných operátorov na území obce Rešov nie je postačujúce, ani vyhovujúce. Územie obcí je pokryté televíznym signálom, obce nie sú napojené na žiadnu káblovú televíziu. Pripojenie na internet je dobré, internet je bežne prístupný pre obyvateľstvo v dostačujúcej miere, kapacite a rýchlosti. Internetové pripojenie je aj prostredníctvom optických káblov.

Obce majú vybudované verejné osvetlenie. Čiastočnou rekonštrukciou, najmä z hľadiska energetickej úspornosti prešlo verejné osvetlenie v obci Lukavica a v obci Nižná Voľa, kompletnou rekonštrukciou a modernizáciou prešlo v roku 2022 verejné osvetlenie v obci Vyšná Voľa. V obci Rešov je verejné osvetlenie zastaralé a nevyhovuje súčasným potrebám a podmienkam energetickej úspornosti. Obecný rozhlas je v jednotlivých obciach vyžaduje investície do svojej modernizácie. Obec Nižná Voľa má vybudovaný kamerový systém v zastavanej časti obce, v priestoroch obecného cintorína zatiaľ chýba. Vybudovanie kamerového systému zvýšilo bezpečnosť obyvateľov. V obciach Lukavica, Rešov a Vyšná Voľa kamerový systém vybudovaný nie je.

8.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Na území obcí vzniká komunálny odpad, hlavne zmesový odpad a biologický odpad. Obce v súlade s ustanoveniami zákona č. 79/2015Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečujú triedený zber odpadu vo všetkých komoditách komunálneho odpadu, nakladanie s ním aj jeho odvoz. Odvoz komunálneho odpadu je zabezpečený prostredníctvom zmluvných partnerov jednotlivých obcí. Pre zvýšenie miery triedenia komunálnych odpadov obce využívajú a zavádzajú legislatívne nástroje tak, aby boli obyvatelia obcí motivovaní k zvýšeniu miery separovania a zároveň aby bol výber poplatkov za komunálne odpady postačujúci pre úhradu nakladania s odpadom a zabezpečenie jeho vývozu.

V obciach Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sa nenachádza kompostovisko pre biologicky rozložiteľný odpad, ani zberný dvor. Jednotlivé obce podporia výstavbu a prevádzku kompostoviska aj zberného dvora. Obce nezabezpečujú triedený zber biologicky rozložiteľného

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

kuchynského odpadu z domácností, ale umožňujú pôvodcom biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností vlastné kompostovanie. Dôvodom nezavedenia triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností je uplatnenie výnimky.¹¹ Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je však potrebné sa neustále zaoberať, najmä s ohľadom na možný vznik malých nepovolených skládok, nakoľko časti obyvateľov v obciach ešte chýba dostatočná ekologická zodpovednosť. Obce dbajú na to, aby sa v ich katastri nevyskytli žiadne enviromentálne záťaž. V katastri obce Nižná Voľa je evidovaná nelegálna skládka nebezpečného odpadu s obsahom azbestu. V rámci konania jej likvidáciu zabezpečuje štátna správa.

8.3 DOBROVOĽNÁ POŽIARNA OCHRANA

V obciach Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je dlhoročná tradícia Dobrovoľného hasičského zboru. Dobrovoľný hasičský zbor v obci Nižná Voľa bol založený okolo roku 1920. Najstaršie údaje o Dobrovoľnom hasičskom zbore v obci pochádzajú približne z roku 1957. Hasičský zbor disponoval jednou ručnou striekačkou malého typu s dvomi kolieskami vpredu a s jedným kolieskom vzadu. Túto striekačku zakúpila obec v roku 1928 a bola uložená v drevenom hasičskom sklade v strede obce, ktorý bol postavený v roku 1933. Ručnú striekačku v roku 1958 nahradila obec motorovou striekačkou.

Dobrovoľné hasičské zbory sú zamerané na zásahovú činnosť pri požiaroch, zabezpečujú protipožiarnu prevenciu a výchovu na predchádzanie požiarov v obci. Aktívne sa zapájajú aj do protipovodňových akcií. V obciach Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sa nachádzajú požiarne zbrojnice.

9. KULTÚRA A ŠPORT

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa využívajú hlavne Kultúrne domy vo svojich obciach. Kultúrny dom v obci Nižná Voľa je po čiastočnej rekonštrukcii, najmä z hľadiska minimalizácie tepelných únikov. Rekonštrukciou prešla strecha budovy a okná Kultúrneho domu, obec investovala aj do modernizácie interiérového vybavenia a zariadenia budovy. Kultúrne domy v obciach Lukavica, Rešov a Vyšná Voľa vyžadujú

¹¹ § 81 odsek 21 písmeno b) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

komplexnú rekonštrukciu najmä z hľadiska minimalizácie tepelných únikov, rekonštrukciu striech aj rekonštrukciu vnútorného vybavenia budov, najmä rozvoj médií, vybavenie kuchýň, zariadenie interiérov.

Ponuka kultúrnych a spoločenských aktivít je v obciach pomerne bohatá. Obce každoročne organizujú tradičné podujatia spoločenského aj folklórneho charakteru, najmä Dni obce, vianočné posedenie, podujatie pre deti, seniorov a podobne. V každej obci sa nachádza obecná knižnica. Obec Nižná Voľa svoj knižný fond pravidelne dopĺňa a aktualizuje nákupom nových titulov. Za ďalšími kultúrnymi podujatiami, koncertmi, divadlo, či do kina odchádzajú obyvatelia obcí do mesta Bardejov, alebo Prešov.

Pre športové aktivity majú obyvatelia obcí k dispozícii športoviská, nezariadené ihriská a detské ihriská, spravidla so zastaralými preliezkami. Aj napriek týmto možnostiam občanom chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a rodiny. Za týmito aktivitami odchádzajú obyvatelia obcí do mesta Bardejov.

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa zveľaďujú svoje verejné priestranstvá výsadbou stromov a ďalších vegetačných prvkov aj osadením lavičiek. Centrá obcí potrebujú komplexnú rekonštrukciu a rozšírenie oddychových zón, vhodných aj na komunitné stretnutia.

Tabuľka: Prehľad kultúrnych a športových možností v obciach

KULTÚRNE, ŠPORTOVÉ ZARIADENIE	KULTÚRNY DOM	DETSKÉ IHRISKO, ŠPORTOVISKO	ZARIADENÉ FUTBALOVÉ IHRISKO	NEZARIADENÉ IHRISKO, ŠPORTOVÁ PLOCHA	KLZISKO	TENISOVÉ IHRISKO	INÉ
LUKAVICA	áno			áno			
NIŽNÁ VOĽA	áno	áno	áno				áno
REŠOV	áno			áno			
VYŠNÁ VOĽA	áno	áno					

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa majú ambíciu pripraviť pre svoje potreby a investície kvalitné investičné projekty v súlade so schváleným dokumentom Programu rozvoja obcí. V súčasnej dobe všetky obce rozbiehajú organizačný a finančný manažment s cieľom výberu a efektívnej prípravy vhodných projektov, ktoré začnú realizovať v nadväznosti na časovú os plnenia Programu rozvoja obcí a v súlade s prípravou žiadosťou o nenávratné zdroje financovania.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ

Pre analýzu vnútorného prostredia boli identifikované viaceré kľúčové oblasti, v ktorých spracovateľ sledoval vývoj za posledných najmenej šesť rokov. Hodnotenie vnútorného prostredia je dôležité pre rozpoznanie silných a slabých stránok obcí. Pre potreby spracovania Programu rozvoja obcí boli identifikované, sledované a vyhodnotené oblasti: geografia, demografia, vzdelanosť obyvateľov, zamestnanosť obyvateľov, domový a bytový fond, zdravotné, sociálne služby a služby občianskej vybavenosti, školstvo, ekonomika, technická infraštruktúra, kultúra a šport. Spracovateľ v jednotlivých oblastiach hodnotenia uvádza k textu aj prehľadné tabuľky.

Medzi silné stránky obcí patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov so vzdelaním pre potreby trhu práce, ochota ľudí vzdelávať sa a requalifikovať. Silné stránky obcí možno hodnotiť ako výborný predpoklad pre ich rozvoj.

Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť hlavne nedostatočnú podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov a nedostatok vlastných finančných možností obcí pre väčšie rozvojové investície a aktivity.

Podrobné zhodnotenie silných aj slabých stránok obce je v SWOT.

Tabuľka: Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát			
Oblasť dát / téma	Zdroj dát	Oblasť dát / téma	Zdroj dát
Geografia	obce	Služby	obce
Demografia	obce	Školstvo	obce
Vzdelanosť	obce	Ekonomika	obce
Zamestnanosť	obce	Technická infraštruktúra	obce
Domový fond	obce	Kultúra, šport	obce

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

A II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ

12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCIACH

12.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA VÝVOJA NEZAMESTNANOSTI V OBCIACH

Po prechode slovenského ekonomického systému na trhové hospodárstvo sa prejavili zmeny na trhu práce. Trh práce významne ovplyvňuje nerovnomerný rozvoj jednotlivých regiónov v rámci Slovenska. Nezamestnanosť sa zaradila medzi hlavné negatívne rysy spoločnosti, najmä v regiónoch, kde je záujem investorov z rôznych dôvodov nízky. Dlhodobá nezamestnanosť sa pritom stala ekonomickým, psychologickým, sociálnym a kultúrnym problémom. Jej dôsledkom je nútená pravidelná a dlhodobá migrácia za prácou do vzdialenejších regiónov aj do zahraničia.

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa patria medzi obce s dlhodobou vysokou a stabilnou mierou nezamestnanosti. Dôvody takejto miery nezamestnanosti môžeme vidieť vo viacerých príčinách. V prvom rade je to zrušenie a zlikvidovanie viacerých podnikov ľahkého priemyslu, ktoré mali v regióne svoju tradíciu a zamestnávali značný počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Boli to hlavne podniky v oblasti stavebníctva, spracovávania potravín a poľnohospodárskych produktov, poľnohospodárske podniky, strojárne podniky a podobne. Okrem zamestnávania tieto podniky zároveň pripravovali na svoje profesie množstvo mladých ľudí v rámci učňovského a stredného odborného školstva. Ľudia, dnes už v strednom veku, vyškolení pre tieto tradičné profesie a remeslá dnes v tomto regióne nenachádzajú svoje uplatnenie.

V nemalej miere ďalšou možnou príčinou vysokej miery nezamestnanosti je aj malé zastúpenie obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním. Títo obyvatelia by vedeli a mali schopnosť rozvinúť v regióne malé a stredné podnikanie, prípadne priláhať zaujímavého investora pre rozvoj ľahkého priemyslu. V obciach je práve opačný trend, kedy obyvatelia regiónu s vysokoškolským vzdelaním sú nútení odchádzať a nájsť si svoje uplatnenie v iných častiach Slovenska a v zahraničí.

V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na ďalšiu možnú príčinu vysokej miery nezamestnanosti, a tou je nízka kúpyschopnosť obyvateľov obce aj celého regiónu. Tá má za následok likvidáciu viacerých drobných podnikateľov, ktorí zabezpečujú predovšetkým predaj poľnohospodárskej produkcie, drobné služby občianskej vybavenosti, opravárenské a drobné stavebné činnosti a podobne. V záujme poskytovania nízkych cien a prispôsobenia sa

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

kúpyschopnosti obyvateľov títo nemôžu vytvoriť ďalšie pracovné miesta a počítať s rozvojom vlastnej firmy.

Uvedené hlavné príčiny sú dlhodobé a ani vďaka aktívnej politike trhu práce nie sú uspokojivo minimalizované.

Územie obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa podľa územnosprávneho členenia patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v meste Bardejov, ktorý sa zaoberá aktívnou politikou zamestnanosti. Je miestom vyhodnocovania trhu práce, evidencie nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a rekvalifikácie.

12.2 PODNIKATEĽSKÉ ZÁZEMIE

Okrem najväčších zamestnávateľov v regióne pôsobia v obciach a ich okolí aj menší podnikatelia, najmä živnostníci, menej samostatne hospodáriaci roľníci. Menší podnikatelia spravidla nezamestnávajú žiadnych ďalších zamestnancov, u niektorých podnikateľov je najviac päť zamestnancov.

Tabuľka: Typy podnikateľských subjektov v obciach

TYP PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU	PODNIKATEĽIA FYZICKÉ OSOBY	PODNIKATEĽIA PRÁVNICKÉ OSOBY	SAMOSTATNE HOSPODÁRIACI ROĽNÍCI
OBEC			
LUKAVICA	28	0	1
NIŽNÁ VOĽA	1	0	0
REŠOV	15	2	0
VYŠNÁ VOĽA	104	4	1

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

Dominantným podnikateľským odvetvím je stavebníctvo, poľnohospodárstvo, ľahký priemysel, tiež verejná správa. Obyvatelia obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, ktorí neodchádzajú za prácou do bližších či vzdialenejších regiónov nachádzajú svoje uplatnenie najmä vo verejnej správe v blízkom meste Bardejov, v stavebníctve, v poľnohospodárstve a v rámci podnikov ľahkého priemyslu. Pracovné príležitosti v obci Lukavica sú najmä u živnostníkov v stavebníctve, v obci Nižná Voľa v poľnohospodárstve, v obci Rešov v drevovýrobe a v obci Vyšná Voľa v stavebníctve a inštalatérstve. Najväčšími zamestnávateľmi v blízkom regióne sú strojárne Bardejov, Nemocnica Bardejov a verejná správa v rámci obcí a okresu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V OBCIACH

Na označenie nepodnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií, spolkov či združení sa na Slovensku zaužíval pojem tretí sektor. Existencia týchto subjektov a ich zúčastňovanie sa na živote spoločnosti charakterizuje občiansku spoločnosť. V podmienkach územnej samosprávy je to ideálna symbióza, kedy tretí sektor pôsobí v oblastiach, kde dopĺňa manažment samosprávy. Spolkový a záujmový život v obciach a v celom mikroregióne má dlhodobú tradíciu.

13.1 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vláde a ani vo vláde nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. Mimovládne organizácie sú inštitucionalizované, nezávislé a spravidla zriadené na verejno-prospešné účely. V podmienkach Slovenska sú mimovládne inštitúcie ako nezávislé výskumné, hodnotiace a poradné organizácie, ich pôsobnosť je globálna so zameraním na vybrané odvetvia spoločnosti a riadenia hospodárstva. Na území obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nemá sídlo žiadna mimovládna organizácia.

13.2 SPOLKY A ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Spolková a záujmová činnosť má v obciach tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou, nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa majú bohatú tradičnú spolkovú činnosť. Prehľad aktuálne pôsobiacich spolkov a združení v jednotlivých obciach je v tabuľke.

Tabuľka: Spolky a záujmové organizácie v obciach

OBEC	SPOLOK, ZÁUJMOVÁ ORGANIZÁCIA
LUKAVICA	Únia žien Slovenska, Jednota dôchodcov, Dobrovoľný hasičský zbor Lukavica, Matica Slovenska,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

	Poľovnícke združenie Urbanuvka, Urbárska spoločnosť Lukavica pozemkové spoločenstvo
NIŽNÁ VOĽA	miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska, základná organizácia Únie žien Nižná Voľa, miestna organizácia Červeného kríža, miestny odbor Matice Slovenskej, Dobrovoľný hasičský zbor v Nižnej Voli, miestne poľovnícke združenie PZ Čarnošina so sídlom v obci Kochanovce
REŠOV	Únia žien, Jednota dôchodcov, Dobrovoľný hasičský zbor, Matica slovenská, Urbárske spoločenstvo, Spevácka skupina, Amatérské divadlo
VYŠNÁ VOĽA	Jednota dôchodcov, Dobrovoľný hasičský zbor Vyšná Voľa, Evanjelická cirkev augsburského vyznania , Rímskokatolícka cirkev, Pozemkové spoločenstvo urbárskych a súkromných lesov a pasienkov, Poľovnícke združenie LAZY so sídlom v obci Hankovce

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

Obce činnosť spolkov podporujú finančne podľa možností rozpočtu tej – ktorej obce, ale aj nefinančne poskytnutím obecných priestorov na ich činnosť, pri propagácii a podobne.

14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cez katastrálne územie obcí Lukavica, Nižná Voľa a Vyšná Voľa prechádza cesta II/3500 so zachádzkou II/3501 do obce Rešov. Cesta je v správe Prešovského samosprávneho kraja a mimo zastavaných častí obcí je v havarijnom stave. Vyústi v južnej časti mesta Bardejov na štátnu cestu II. triedy, ktorá spája mestá Bardejov a Prešov. Nakoľko v tomto regióne je vlaková doprava nepostačujúca, cesty sú preťažované stredne ťažkou dopravou, potrebujú dopravné značenie, inštalovanie bezpečnostných prvkov, zábradlí a spomaľovačov rýchlosti, lepšiu údržbu a častejšiu obnovu.

Dopravná obslužnosť pre obyvateľov obcí je zabezpečená celoplošne autobusovou dopravou prostredníctvom Prešovského samosprávneho kraja. Frekvencia spojenia v priebehu pracovného týždňa do okresného mesta Bardejov a späť je postačujúca, v priebehu dní pracovného pokoja a voľna je najmä pre obyvateľov obce Rešov nepostačujúca. Obyvatelia vo veľkej miere využívajú na vlastnú osobnú dopravu automobily. Pre žiakov obce Rešov sú k dispozícii dva autobusové spoje, jeden ráno a jeden popoludní, tieto autobusové spoje sú k dispozícii aj ostatným obyvateľom.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Katastrálnym územím obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa neprechádza žiadna železničná trať, najbližšia osobná železničná stanica je v meste Bardejov. Hustota železničného spojenia nie je postačujúca.

15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie človeka, tvorí životné prostredie - environment. Je predpokladom jeho ďalšieho vývoja a tvorí ho najmä ovzdušie, voda, pôda, horniny a ďalšie organizmy. Inak povedané, životné prostredie je súbor všetkých činiteľov, s ktorými prichádza do styku živý subjekt, ktorými je obklopený a na ktoré priamo i nepriamo pôsobí. Životné prostredie je jednou z určujúcich zložiek kvality života spoločnosti, logicky tvorí dôležitú súčasť aj pri analýze vonkajšieho prostredia rozvoja obce.

15.1 OVZDUŠIE A HLUK

V katastrálnom území obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sa nenachádzajú veľké zdroje znečisťovania ovzdušia, čo pozitívne vplyva na kvalitu ovzdušia. Lokálne je ovzdušie znečistené len výfukovými plynmi cestnej dopravy a spaľovaní tuhého paliva v intraviláne obce v domácnostiach, ktoré prechodne využívajú tuhé palivá na vykurovanie. Znečistenie ovzdušia malými znečisťovateľmi bolo čiastočne odstránené plynofikáciou obcí. Obce zatiaľ centrálné nevyužívajú žiadne alternatívne zdroje energie, v obci Nižná Voľa sú na streche kultúrno – správnej budovy inštalované 2 ks slnečných kolektorov, ktoré ohrievajú vodu pre potreby celej budovy. Alternatívne zdroje energie individuálne využívajú niektorí obyvatelia obcí.

Zaťaženosť prostredia hlukom v obci je malá. Hluk vzniká hlavne z automobilovej dopravy na ceste III. triedy a miestnych komunikáciách, keďže obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nemajú priemyselné prevádzky.

15.2 PÔDA

V katastri obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sa nenachádzajú žiadne významné zdroje znečistenia životného prostredia, je možné predpokladať, že pôdy sú tu málo znečistené, bez ťažkých kovov. Jediným znečisťovateľom sú zastaralé septiky. V súvislosti

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

s hospodárením na pôde sú stresovým faktorom poľnohospodárske meliorácie a rekultivácie, ktoré boli vybudované na pôde koncom 20. storočia. Ich realizáciou došlo na mnohých miestach k zmene pôvodných rastlinných spoločenstiev.

Kvalita pôdy je ovplyvnená poľnohospodárskou výrobou, aplikáciou hnojív a pesticídov v procese výroby.

15.3 VODNÉ PLOCHY

Celá hydrografická sústava územia obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa patrí do Povodia rieky Bodrog. Najvýznamnejším vodným tokom v regióne je rieka Topľa. Okrem Tople sa na území obcí nachádza množstvo väčších, či menších potokov. Obec Rešov je v záplavovej zóne. Cez obec Rešov preteká potok Rešovka. Je to malý potok, ktorý sa prípade búrok vybrežuje najmä za zastavanou časťou obce na rešovských lúkach a dokáže narobiť škody a ohroziť majetok obyvateľov a majetok obce. Viackrát bola strhnutá regulácia, sú podmývané mosty a nebezpečenstvo je najmä v miestach, kde nie je urobená regulácia potoka, alebo v miestach, kde je regulácia už narušená. Rešovka vyžaduje opravu a reguláciu, čo je nemalá finančná čiastka, na ktorú obec Rešov nemá dostatok finančných prostriedkov. Správu Rešovky vykonávajú Štátne lesy, Rešovka je prítokom, ktorý sa vlieva do Sekčova.

Obce Lukavica, Nižná Voľa a Vyšná Voľa sa v súčasnosti nenachádzajú v mimoriadnom záplavovom pásme, v obci Nižná Voľa bola povodeň v rokoch 1892 a 1989 (storočná voda). Cez obec preteká potok Čarnošina a tok je v intraviláne obce regulovaný. Jeho kapacita v intraviláne obce je z hľadiska ohrozenia záplavami dimenzovaná na 50 ročnú vodu.

V katastri obcí sa nenachádza žiadny významný priemyselný zdroj znečistenia vôd. Znečistenie povrchových vôd v katastrálnom území negatívne ovplyvňuje absencia splaškovej kanalizácie. Znečistenie vôd sa prejavuje najmä vypúšťaním odpadových vôd z obytných budov do potoka ako aj znečistením tuhým komunálnym odpadom a splaškovými vodami.

Na území obcí sa nenachádzajú významnejšie vodné plochy či rybníky. V obci Rešov sú dva minerálne nepreskúmané pramene: Vajcuvka a Ardzuvka.

15.4 PRÍRODA A KRAJINA

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku Úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Katastrálne územie obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nezasahuje do ochranného pásma žiadneho parku či chránenej oblasti.

16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A INÉ POZORUHODNOSTI

V obciach a ich okolí sú možnosti na cykloturistiku, pre návštevníkov obcí sú pre návštevu zaujímavé aj kostoly v obci. Obce disponujú bohatým potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu. Poloha obcí a koncepčne zvládnuté prepojenie zaujímavostí a služieb v rámci celého regiónu má potenciál prilákať rodiny s deťmi na výlety, seniorov na nenáročné prechádzky v prírode, žiakov na ozdravné pobyty aj milovníkov poľovačiek. Okolitý región je bohatý na sakrálné pamiatky a drevené kostolíky prevažne východného obradu, obyvatelia sa starajú o niekoľko cintorínov z 1. svetovej vojny a v obciach badať záujem o zriaďovanie typických sedliackych domov.

V obci Lukavica sa nachádza drevená zvonica z 18. storočia, v obci Nižná Voľa je Národná nehnuteľná kultúrna pamiatka Kostol Narodenia Panny Márie, vybudovaný v roku 1820, v ktorom sa nachádza pozlátený kalich a renesančný zvon z roku 1695. Kostol bol koncom 19. storočia reštaurovaný. V zvonici evanjelických veriacich a. v. sa nachádza zvon z roku 1900, ktorý je pamätihodnosťou obce Nižná Voľa. V obci Rešov sa nachádza kultúrna pamiatka Gréckokatolícky „Chrám Presvätej Bohorodičky“, klasicistický kostol z rokov 1823-26. V obci Vyšná Voľa je neoklasicistický rímskokatolícky kostol z rokov 1861-69.

V lokalite obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, aj s prepojením na celý mikroregión sú vhodné podmienky na bežecké lyžovanie na trasách Tročany – Rešov - Bardejov, aj možnosť vytvorenia cyklotrasy Tročany – Rešov -Bardejov. Koná sa tu aj Celoslovenský zraz turistov.

Sprievodné služby cestovného ruchu, ako sú stravovacie možnosti, ubytovacie kapacity, zmenárenské služby, požičovňa bicyklov, bežeckých lyží a ďalších športových potrieb, alebo služby sprievodcov a tlmočníkov v obciach nie sú. Propagácia obcí, regiónu a jeho pamiatok a krás vo vzťahu k návštevníkom je veľmi slabá. Obce nemajú dostatok vlastných finančných zdrojov na zabezpečenie rozvoja cestovného ruchu.

Tabuľka: Pamätihodnosti a prírodné úkazy v obciach

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

OBEC	PAMÄTIHODNOSŤ, PRÍRODNÝ ÚKAZ
LUKAVICA	drevená zvonica z 18. storočia
NIŽNÁ VOĽA	kostol Narodenia Panny Márie (1820), renesančný zvon z roku 1900
REŠOV	gréckokatolícky „Chrám Presvätej Bohorodičky“
VYŠNÁ VOĽA	neoklasicistický rímskokatolícky kostol

Zdroj: obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, 2022

17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCÍ

Vonkajšie prostredie obcí je súhrn faktorov, ktoré obce nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obce a tie nemajú inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Externé prostredie a jeho prvky popisuje STEEP analýza, ktorej úlohou je identifikovať faktory ovplyvňujúce obce, ich projekty a výsledné profitovanie. Jednotlivé faktory môžeme rozdeliť do piatich hlavných kategórií, všetky majú spoločné to, že sa jedná o faktory tou – ktorou obcou neovplyvniteľné. Riešenie s nimi spojených problémov bude spočívať v prispôbení sa im tak, aby jednotlivé obce aj napriek nim mohli dosiahnuť stanovené ciele.

Tabuľka: STEEP analýza

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ
Demografické zmeny	Vývoj technológií	Nové pracovné príležitosti	Nové trendy ochrany životného prostredia	Politika vlády v konkrétnej oblasti
Zmeny potrieb obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia	Využívanie ďalších zdrojov z EÚ	Európska legislatíva v životnom prostredí	Zmena legislatívy
Zmeny správania	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Noví investori	Dôsledky klimatických zmien	Legislatíva verejného obstarávania
Migrácia a imigrácia	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom eGovernmentu	Zmena fiskálnej politiky	Nové záväzky štátu vo vzťahu k EÚ	Presun kompetencií

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre podrobné zhodnotenie vonkajšieho – externého prostredia obcí boli identifikované a skúmané niektoré základné oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obcí, ale obce na ne nemajú dosah:

Ekonomické subjekty a zamestnávateľa pôsobiaci v obciach a v mikroregióne a jeho bezprostrednom okolí, nepodnikateľské subjekty obcí, dopravná infraštruktúra a dopravná obsluha, životné prostredie a prírodné, historické a ďalšie zaujímavosti obcí a okolia. Z uvedených oblastí sa podrobným skúmaním definujú príležitosti a dajú sa predpokladať aj možné ohrozenia. K príležitostiam obcí je možné zaradiť prírodu bohatú na možnosti nenáročnej turistiky, cykloturistiky a potenciál na ich rozvoj, k ohrozeniam je potrebné zaradiť globálne nepriaznivé klimatické zmeny a s tým súvisiacu potrebu rôznych opatrení na ochranu územia. Podrobnejšie sú

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

príležitosti a ohrozenia v SWOT. Okres Bardejov bol s účinnosťou od 20. októbra 2017 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR medzi najmenej rozvinuté okresy.

A III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCÍ

Univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť obce, mikroregiónu sa nazýva SWOT analýza. Najčastejšie je SWOT analýza používaná ako situačná analýza v rámci strategického riadenia, je súčasťou Programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí. Autorom SWOT analýzy je Albert Humphrey, ktorý ju navrhol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. SWOT je akronym z počiatočných písmen anglických názvov jednotlivých faktorov:

Strengths – silné stránky

Weaknesses – slabé stránky

Opportunities – príležitosti

Threats – hrozby, ohrozenia

V SWOT analýze vo všetkých faktoroch budeme sledovať 3 základné oblasti - priority, ktoré tvoria kosť naslednej – strategickej časti dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa:

Ľudia a kvalita života

Infraštruktúra a životné prostredie

Ekonomika a riadenie obce

Ľudia a kvalita života – táto oblasť je prvou riešenou prioritou a tomu zodpovedá aj jej záujem a postavenie. Pre zlepšenie kvality života obyvateľov obcí boli podrobnejšie analyzované viaceré vstupné informácie analýzy vnútorného prostredia, aj analýzy vonkajšieho prostredia. SWOT analýza sa v tejto oblasti opiera o kapitoly: 3 Krajina, 4 Obyvateľstvo, 5 Občianska vybavenosť a zázemie, 6 Školstvo, 9 Kultúra a šport, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obciach.

Infraštruktúra a životné prostredie – pre SWOT analýzu sú dôležité zistenia v kapitolách: 8 Technická infraštruktúra, 14 Dopravná infraštruktúra, 15 Životné prostredie, 16 Historické a kultúrne pamätihodnosti, prírodné úkazy a iné pozoruhodnosti.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Ekonomika a riadenie obcí – je oblasť, prioritou, ktorú asi najviac ovplyvňuje aktuálne globálne dianie a z toho vyplývajúca aplikácia aktuálnej legislatívy. Pre SWOT analýzu sú sledované kapitoly: 7 Ekonomika a riadenie obcí, 10 Stav projektovej pripravenosti obcí, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obciach a 13 Nepodnikateľské subjekty.

Pri hodnotení súčasného stavu územia je potrebné zdôrazniť, že aktuálny stav rozvoja obcí v porovnaní so stavom pred rokom 2015 možno hodnotiť ako výrazný posun kvality života ich obyvateľov aj ako kvalitatívny posun zázemia, ktoré obce pre svojich občanov zabezpečujú. Úlohou Programu rozvoja obcí a jeho strategickej časti je tento stav udržať a naďalej rozvíjať.

Tabuľka: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Stabilizovaný demografický vývoj☐ Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku☐ Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzať za prácou☐ Ochota vzdelávať sa a requalifikovať sa☐ Potenciál na vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov☐ Výhodné podmienky a možnosti pre stavbu nových rodinných domov☐ Možnosti využívania rodinných domov na rekreáciu a víkendové bývanie☐ Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti☐ Záujem obyvateľov o rozvoj svojej obce☐ Dostupnosť služieb v blízkom okresnom meste <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Zachovalé územie a jeho atraktivita☐ Primerané zázemie technickej infraštruktúry☐ Organizovanie separovania zberu v obciach☐ Bohatý prírodný potenciál☐ Bohaté možnosti zabezpečenia ekoturistiky a cykloturistiky <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Obce bez úverovej zaťaženia alebo s primeranou úverovou zaťaženosťou☐ Vyrovnané rozpočtové hospodárenie v obciach☐ Mimoriadne zariadenia, šikovní a starostliví starostovia obcí☐ Pripravené podmienky pre implementáciu elektronickej komunikácie☐ Dlhodobý dobre zvládnutý manažment projektov☐ Dobré podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu	<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Nedostatočné sociálne služby a občianska vybavenosť☐ Slabá prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možnosti trhu práce☐ Nutnosť migrovať za vzdelaním a vyšším vzdelaním☐ Nutnosť migrovať za prácou☐ Neprimerane vysoká nezamestnanosť <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Chýbajúca kanalizácia☐ Chýbajúca čistička odpadových vôd☐ Potreba rekonštrukcie miestnych komunikácií a odstavných plôch☐ Zastaralé a neestetické stĺpy elektrického vedenia☐ Nedostatočne riešená energetická úspora budov <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Malý záujem obyvateľov o elektronickej komunikácii s obcou pri vybavovaní svojich potrieb a záujmov☐ Nedostatočný záujem podnikateľov spolupracovať s obcami a podporovať ich aktivity☐ Nedostatok finančných možností pre investičné zámery☐ Nepostačujúca propagácia obcí a ich kultúrnych, historických a folklórnych tradícií a zvykov a tradičných výrobkov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

PRÍLEŽITOSTI
<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov ☐ Využívanie dostupných nástrojov na podporu začínajúcich podnikateľov ☐ Využívanie aktívnej politiky trhu práce vo vzťahu k absolventom ☐ Motivácia podnikateľov zamestnať obyvateľov obce ☐ Posilnenie rozvoja služieb v cestovnom ruchu ☐ Podpora rozvoja výstavby nových domov <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného a historického potenciálu a miestnych zdrojov ☐ Posilnenie a podpora propagácie zdravých poľnohospodárskych výrobkov a produktov ☐ Využívanie prírodných a kultúrnych zaujímavostí na rozvoj cestovného ruchu ☐ Vybudovanie cyklotrás a náučných chodníkov ☐ Využívanie alternatívnych zdrojov energie ☐ Zabezpečenie energetickej efektívnosti budov <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Aktívne využívanie možností čerpania nenávratných finančných príspevkov z projektov a grantov ☐ Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obciach ☐ Zlepšenie elektronickej komunikácie s obyvateľmi ☐ Aktívna a trvalá propagácia obcí a ich atraktivity a možností všetkými prostriedkami ☐ Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia folklórnych tradícií ☐ Zvýšenie atraktivity a využiteľnosti verejných priestranstiev ☐ Zlepšenie čistoty verejných priestranstiev

Zdroj: vlastné spracovanie

OHROZENIA
<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Odchod mladých ľudí za prácou do mesta a iných regiónov ☐ Úbytok detí a starnutie obcí ☐ Neschopnosť rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných obyvateľov ☐ Rastúci podiel sociálne znevýhodnených obyvateľov a v dôsledku toho aj úbytok služieb ☐ Ohrozenie drobných služieb budovaním zázemia vo väčších mestách ☐ Malý záujem o podnikanie v službách <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Zánik tradičných remesiel a folklórnych zvykov ☐ Zarastanie pozemkov neudržiavaním krajiny ☐ Zhoršenie prírodného prostredia pre cestovný ruch ☐ Zhoršenie kvality vody v dôsledku nedobudovanej siete kanalizácie <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nedostatok financií na rozvojové projekty ☐ Nezáujem občanov o veci verejné ☐ Zánik spolkov

Tabuľka: Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

DRUH RIZIKA	OBJEKT RIZIKA	ZDROJ RIZIKA	NEŽIADUCE DÔSLEDKY	PRAVDEPODOBNOSŤ
Individuálne	obce	Nezáujem obyvateľov o realizáciu aktivít v Programe rozvoja obcí	Nenaplnenie vízie a priorit Programu rozvoja obcí	veľmi nízka
Technické	obce	Dopravná zaťaženosť	Zhoršenie životného prostredia	stredná
Ekologické	obce	Identifikácia starých envirozáťaž	Zhoršenie životného prostredia	nízka
Sociálne	obce	Nedostatočné uplatnenie	Migrácia obyvateľov	stredná/nízka
Ekonomické	obce	Nezáujem investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	stredná

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

B. STRATEGICKÁ ČASŤ

Základným implementačným dokumentom plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike je Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 - nové znenie (ďalej len „*Slovensko 2030*“). Dokument Slovensko 2030 zároveň plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v súlade s ustanovením § 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj prijalo všetkých 193 štátov OSN. Agenda 2030 vyzýva na urýchlené kroky na podporu prosperity a zároveň na ochranu planéty, pričom uznáva, že *„ukončenie chudoby musí ísť ruka v ruke so stratégiami, ktoré budujú hospodársky rast a zaoberajú sa rôznymi sociálnymi potrebami vrátane vzdelávania, zdravia, sociálnej ochrany, pričom vytvárajú pracovné príležitosti pri riešení zmeny klímy a ochrany životného prostredia“*.¹²

Úlohou dokumentu Slovensko 2030 je nielen premietnuť a konkretizovať priority Agendy 2030 a Európskej zelenej dohody v špecifických podmienkach Slovenska, ale zároveň ako integrovaná rozvojová stratégia rámcovať verejné politiky štátu a rozvojové politiky územných samospráv s cieľom zabezpečiť ich koordináciu, synergiu, stabilitu a efektívnejšie využívanie verejných zdrojov. Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja:

- a) ochrana a rozvoj zdrojov,
- b) udržateľné využívanie zdrojov,
- c) rozvoj komunit.

Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.¹³

Slovensko 2030 je základným východiskom aj pre regionálnu a miestnu samosprávu pri spracovaní programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Národné priority Agendy 2030 je potrebné premietnuť do programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja aj na úrovni územnej samosprávy. Plne v súlade s národnými prioritami Agendy 2030 je aj záväzok vlády SR definovaný v jej programovom vyhlásení,¹⁴ v ktorom sa zaviazala podporovať Slovensko vnútorne súdržné, silné a sociálne spravodlivé, schopné efektívne využívať verejné zdroje v záujme rozvoja

¹² Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

¹³ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

¹⁴ Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

regiónov a ochrany životného prostredia, aby sa Slovensko premenilo na inteligentnú, inovatívnu a transparentnú krajinu.

Na základe výstupov analýz boli definované tri priority regionálneho rozvoja:¹⁵

- a) udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika regiónov,
- b) zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu,
- c) harmonizácia regionálneho a územného rozvoja.

Tri priority regionálneho rozvoja sa premietajú do troch integrovaných rozvojových programov dokumentu Slovensko 2030, ktoré sú detailne rozpracované do cieľov, definovania kľúčových zmien, prioritných krokov a potrebných intervencií na dosiahnutie cieľov. Pri ich vypracovaní sa Slovensko 2030 ako základný implementačný dokument Agendy 2030 Organizácie spojených národov opiera okrem výstupov analýz aj o široký participatívny proces pri spracovaní úvodného dokumentu Národnej stratégie regionálneho a územného rozvoja a Návrhu národných priorít implementácie Agendy 2030. Integrované rozvojové programy prepájajú Agendu 2030 a regionálny rozvoj a sú kľúčovým nástrojom naplnenia Agendy 2030 naprieč národnou, regionálnou a lokálnou úrovňou v nasledujúcej štruktúre:

1. Ochrana a udržateľný rozvoj prírodných a ľudských zdrojov, ako aj kultúrneho potenciálu, tak aby boli zachované pre ďalšie generácie a mohli byť využívané na ďalší rozvoj spoločnosti.
2. Premena hospodárstva SR do roku 2030 na konkurencieschopnú, inovačne orientovanú nízkouhlíkovú obehovú ekonomiku, ktorá bude efektívne zhodnocovať vzdelanie, ľudský potenciál a zdroje a bude environmentálne aj sociálne udržateľná a odolná proti vonkajším aj vnútorným nepriaznivým vplyvom.
3. Zefektívnenie a priblíženie správy verejných záležitostí občanom prostredníctvom vybudovania viacúrovňového integrovaného manažmentu rozvoja na národnej, regionálnej a miestnej úrovni²⁸. Zároveň je cieľom efektívne využívať územný potenciál regiónov.
4. Zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny v jednotlivých strategicko-programovacích regiónoch a zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, práce a rovných príležitostí pre využitie potenciálu každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálno-ekonomické zázemie či znevýhodnenie.

¹⁵ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Pri tvorbe strategickej a programovej časti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa zohľadnili obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa uvedené dokumenty a v nich definované priority.

18. VYMEDZENIE POJMOV

VÍZIA

Teória definuje víziu ako želanú predstavu. V Programe rozvoja obcí je to želaná predstava obyvateľov obcí a ich reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležité pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickej časti dokumentu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samotnej stratégie a z nej vyplývajúcej realizácie konkrétnych rozvojových projektov v nadväznosti na finančný rámec.

PRIORITY, CIELE

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Pôvodná hierarchia, štruktúra strategickej časti, definovaná v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa z roku 2016 je v súčasnosti aktuálne rozpracovaná v nadväznosti na aktualizované národné dokumenty. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

OPATRENIA, AKTIVITY

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obcí.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

19. VÍZIA OBCÍ

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa v roku 2028 sú prosperujúce obce, ktoré svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivujú ľudí trvalo sa v obci v rámci regiónu usadiť a vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj každej obce aj celého regiónu. Obyvatelia nemusia za prácou cestovať do zahraničia alebo vzdialených regiónov, ale vedú sa uplatniť v obci a blízkom okolí, či v blízkom regióne. Obce majú vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné cesty a dostatok oddychových zón a zelene vo svojom centre. Obyvatelia prosperujú v obnovených tradičných činnostiach, pracujú na malých farmách, starajú sa o prírodu a predávajú svoje kvalitné a ekologicky nezávadné produkty ostatným obyvateľom okolia a širšieho regiónu, ale aj lokálnym spracovateľom a výrobcami potravín. Podnikateľské prostredie je sústredené na využívanie miestnych zdrojov v oblasti služieb a cestovného ruchu, zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov aj návštevníkov regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Dostupné sú aj pracovné príležitosti v ostatných odvetviach. Obyvatelia každej obce sú hrdí na svoje tradície, tešia sa záujmu návštevníkov regiónu a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedú do obcí prilákať stále viac turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.

20. PRIORITY A CIELE

20.1 PRIORITY: ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa komunitné, environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Na kvalitu života je možné prihliadať subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň aj z pohľadu vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Najväčšou výzvou obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je zastavenie nepriaznivého demografického vývoja obyvateľov a dlhodobé zabezpečovanie podmienok pre život v obciach tak, aby sa najmä mladé rodiny usídľovali v obciach a neodchádzali do iných centier. Podobne ako na celom území Slovenska, aj v obciach Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa pomer medzi počtom obyvateľov v poproduktívnom a produktívnom veku naznačuje postupné starnutie populácie.

Územný rozvoj obcí v prospech bytovej výstavby, vrátane podpory individuálnej bytovej výstavby je jednou z nezanedbateľných možností každej obce pozitívne ovplyvniť a dlhodobo motivovať záujem o bývanie v obci a zabezpečiť tak priame aj nepriame predpoklady jej rozvoja.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

V strednodobom horizonte budú obce riešiť identifikáciu lokalít vo svojich katastrálnych územiach, ktoré pripraví pre základnú občiansku infraštruktúru.

Obce budú v strednodobom horizonte zároveň potrebovať zásadné zlepšenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a ku kvalitným sociálnym službám. Významným faktorom, ktorý vyvoláva tlak na kvantitatívny ale aj kvalitatívny nárast poskytovania zdravotných i sociálnych služieb, je rastúci počet seniorov. V obciach prevažujú obyvatelia s nižšími príjmami a priemerným sociálnym zabezpečením, preto aj využívanie sociálnych služieb pre seniorov vyžaduje podporu zo strany jednotlivých obcí. Na druhej strane sa očakáva, že celková spoločenská váha seniorov sa vďaka ich predpokladanej vyššej vitalite a spoločenskej aktivite posilní. Je dôležité pripravovať podmienky pre ich aktívne zaradenie do spoločenského aj ekonomického diania v obciach. Obce budú musieť aktívne zvažovať spôsob zvyšovania podpory celoživotného vzdelávania a prosperity seniorov.

Významným nástrojom priaznivého demografického vývoja v obciach je kvalita a dostupnosť vzdelávania. Obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov a Vyšná Voľa sú zriaďovateľmi materských škôl, obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov sú zriaďovateľmi neplnoorganizovaných základných škôl. Potreba zavádzania moderných vzdelávacích postupov a implementácia nových edukačných inštitútov v rámci vzdelávania vytvára neustály tlak na kvalitné personálne zabezpečenie škôl a pravidelné zabezpečovanie moderných edukačných pomôcok a zariadení.

Neprehliadnuteľným problémom v obciach je nepomer medzi ekonomicky aktívnymi obyvateľmi ktorí pracujú v obci a jej okolí a tými, ktorí v pravidelných turnusoch odchádzajú za prácou do vzdialených regiónov a do zahraničia za lepšími možnosťami zamestnať sa. V obciach a celom regióne sa naplno dlhodobo prejavuje nezáujem investorov v ľahkom priemysle usadiť sa tu natrvalo a zabezpečiť ľuďom prácu. Orgány obcí majú v rukách málo možností a nástrojov, ako motivovať investorov a prilákať ich do obce. Vplyvom migrácie ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou mimo obce a región je ohrozená kvalita občianskej vybavenosti a využívanie škôl a školských zariadení. Okres Bardejov, v ktorom sa obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nachádzajú je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov.

Kvalitu života v obciach výrazne ovplyvňuje aj prítomnosť skupiny obyvateľov ohrozenej sociálnym vylúčením. V dôsledku demografického vývoja, slabých pracovných príležitostí aj v dôsledku ďalších objektívnych činiteľov sa takáto skupina môže stať v obci problémom, ako jej pomôcť v otázke bývania aj v ďalších závažných sociálnych, právnych a zdravotných oblastiach. Východiskom sa javí vytváranie vhodného zázemia, komunit a komunitných centier.

Na kvalitu života v obciach nepochybne vplýva aj celková spoločenská atmosféra. Dôležitou sa stáva otázka bezpečnosti a prevencie pred sofistikovanými nástrahami ohrozenia obyvateľov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou každej obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj prílev nových obyvateľov a snáď aj pracovných príležitostí.

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCÍ

- ❑ Dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obce stanú prítiažlivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.
- ❑ Zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality života a bezpečnosti všetkých obyvateľov aj návštevníkov každej obce.
- ❑ Napomáhať dôstojnému životu a zabezpečovaniu bývania aj pre nízkopríjmové a znevýhodnené skupiny obyvateľov.
- ❑ Motivovať obyvateľov aktívne sa zapájať do riadenia vecí verejných s dôrazom deklarovať záujem o problémy všetkých skupín obyvateľov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: STABILIZÁCIA ZAMESTNANOSTI V OBCIACH

- ❑ Rozvíjať úsilie a aktívne využívať legislatívne aj ekonomické nástroje na motiváciu ďalších zamestnávateľov využiť potenciál obyvateľov každej obce.
- ❑ Podporovať aktívnu politiku trhu práce vo vzťahu k dlhodobo nezamestnaným aj vo vzťahu k absolventom a podporovať rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných.

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCÍ

- ❑ Budovať a rozvíjať občiansku infraštruktúru a služby.
- ❑ Prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre starších obyvateľov každej obce.
- ❑ Udržať mladých ľudí v obciach, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obcí a podporovať rozvoj siete škôl a predškolských zariadení v obciach.
- ❑ Vytvárať podmienky pre zblížovanie a výmenu skúseností medzi generáciami.
- ❑ Napomáhať rozvoju komunit a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení.
- ❑ Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie možnosti aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- Chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

20.2 PRIORITA: INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pre kvalitu života obyvateľov obcí je životne dôležitý transport médií. Vodovodné, energetické, kanalizačné a ďalšie siete musia zabezpečiť plynulé zásobovanie obyvateľov každej obce potrebnými médiami a súčasne mať na zreteli ochranu a zodpovedné nakladanie so zdrojmi. Obce nemajú dostatočne dobudovanú kompletnú základnú infraštruktúru, chýba vybudovanie vodovodov, kanalizácií a čističky odpadových vôd. Z dlhodobého hľadiska je napriek tomuto stavu nevyhnutná aj permanentná obnova a modernizácia už existujúcej technickej infraštruktúry. Pre komfort obyvateľov je dôležité mať k dispozícii systém náhradného zásobovania v prípade havárií.

Technicky vyspelá spoločnosť kladie čoraz vyššie nároky na kvalitu telekomunikačných a informačných sietí. Aj keď tieto médiá sú trhom pomerne dobre zabezpečené a zvládnuté, obce sa musia technicky pripraviť aj na aktuálnu potrebu verejnej správy rozvoja implementácie e-governmentu.

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia pre ďalšie generácie je potrebné neustále apelovať na obyvateľov každej obce, aby odpad separovali. Obce zodpovedne zvládajú manažment komunálnych odpadov a prostredníctvom odborne spôsobilých partnerov postupne zefektívňujú systém nakladania s ním. Obce majú zároveň záujem zabezpečiť aj druhotné využívanie bioodpadu v záujme udržiavania kvality pôdneho fondu. Nezanedbateľný je monitoring lokalít s rizikom výskytu nelegálnych skládok a priebežné riešenie ekologických záťaží.

Obyvatelia obcí môžu využívať pomerne dobrú sieť dopravnej obslužnosti verejnej autobusovej dopravy a prímestskej hromadnej dopravy. Aj keď dostupnosť a mobilita v konečnom dôsledku napomáha znižovaniu rozdielov medzi regiónmi, obce dopravnú obslužnosť a jej rozvoj vedia ovplyvniť len nepriamo.

Kvalitný život v obciach je nemysliteľný bez splnenia základných podmienok kvalitného životného prostredia, charakterizovaného dostatočným množstvom zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva. Pravidelné udržiavanie obecných parčíkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia zanedbaných plôch, budovanie územných systémov ekologickej stability, trvalý súlad medzi zastavaným a prírodným prostredím, rovnako ako zachovanie a ochrana kultúrno-historických prvkov, patria k významným aktivitám, ktoré obce pre svojich obyvateľov zabezpečujú.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Obce Lukavica, Nižná Voľa, Vyšná Voľa, s výnimkou obce Rešov sa nenachádzajú v oblasti, kde je vysoké riziko záplav, alebo erózie pôdy. V obciach ani v ich okolí sa nenachádza žiadna priemyselná záťaž či vysokorizikový znečisťovateľ, ktorý výrazne ovplyvňuje kvalitu životného prostredia obyvateľov obcí a priľahlého regiónu.

Obce nemôžu ignorovať otázku zabezpečenia a správy budúcich zdrojov, najmä vody, energií a pôdy tak, aby kvalita života obyvateľov bola udržaná a zvyšovaná aj v budúcich rokoch. S touto ambíciou súvisí aj príprava na dlhodobé klimatické zmeny. Táto príprava závisí vo veľkej miere aj na energetickej koncepcii Slovenskej republiky a Európskej únie. Obce by však mali realizovať aj vlastné opatrenia – zvyšovať energetickú efektivitu budov, zabezpečovať rezervné a diverzifikované zdroje energií a podobne. S klimatickými zmenami a čoraz častejšími výkyvmi počasia, ktoré sa v našich zemepisných šírkach začínajú vyskytovať musia byť obce zároveň pripravené aj na mimoriadne udalosti a havárie.

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH

- ❑ Podporiť zabezpečenie modernej, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnej dopravnej infraštruktúry a obslužnosti pre súčasné potreby a budúci rozvoj každej obce.
- ❑ Udržiavať a zvyšovať kvalitu prostredia v obciach, vytvárať obyvateľom priateľský verejný priestor.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH

- ❑ Dobudovať a zlepšiť technickú infraštruktúru každej obce.
- ❑ Rozvíjať efektívny systém separovania komunálnych odpadov a druhotného využitia biologicky rozložiteľných odpadov.
- ❑ Zabezpečiť permanentnú obnovu a modernizáciu technickej infraštruktúry, koordinovať aktivity správcov a prevádzkovateľov sietí.

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA OBCÍ

- ❑ Chrániť a zveľaďovať prírodné bohatstvo a všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Integrované pristupovať k problematike pôdy a starostlivosti o pôdu.
- ❑ Uskutočňovať prevenciu pred dopadmi klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity budov a podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- ❑ Zabezpečovať systematickú starostlivosť o zeleň a prírodné prvky, vrátane realizácie územných systémov ekologickej stability.
- ❑ Obnoviť a revitalizovať tradičné prírodné prvky v krajine.
- ❑ Chrániť architektonické hodnoty a vytvárať priateľský verejný priestor.

20.3 PRIORITA: EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

Pracovné príležitosti a úspešné ekonomické zázemie patria k hlavným hnacím motorom modernizácie a kvality obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa a tým aj blízkeho regiónu. Je potrebné hľadať, podporovať a využívať potrebné nové impulzy a kreatívny potenciál miestnych podnikateľov, aby sa dosiahla želateľná úroveň pracovných príležitostí v širšom spektre zamerania, vrátane služieb. Významnú úlohu v tomto procese zohráva otvorená a transparentná činnosť manažmentu každej obce.

Budúcu konkurencieschopnosť a posilňovanie ekonomiky každej obce je potrebné hľadať v podpore malého a stredného podnikania s využitím domácich zdrojov. Malé a stredné podnikanie je ekonomickým motorom každej obce. Podpora a motivácia vlastného podnikateľského zázemia, využívanie vlastných dostupných zdrojov na podnikanie a podpora a propagácia podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obcí a ich okolia je vysoko návratnou investíciou každej obce. Okrem riešenia ponuky pracovných príležitostí to zvyšuje prílev finančných prostriedkov do rozpočtu obce a následne napomáha jej rozvoju. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj podpora sociálnych väzieb v rodine a vzťahu obyvateľov k obci.

Cestovný ruch je jedným z efektívnych nástrojov pre reálnu stabilizáciu ekonomiky každej obce. Obce sú obklopené prírodou, čo umožňuje rozvoj agroturistiky, ekoturistiky a nenáročnej turistiky či cykloturistiky a výletov do prírody. Rozvoj cestovného ruchu v obciach je cielený na krátkodobé oddychové aktivity, na folklórne, športové a spoločenské využitie a rozvoj turistiky a cykloturistiky. Ambíciou každej obce je propagovať kvalitu miestnych služieb a tradíciu pohostinnosti a spätosti s prírodou. Ako skvelá príležitosť vytvorenia nových pracovných príležitostí a podpora tradičného cestovného ruchu sa javí rozvoj agroturistiky a zdravého (bio)stravovania. Podobne aj podpora predaja ekologicky nezávadných potravín od domácich drobných poľnohospodárov je kvalitným doplnením tradičného sortimentu ponuky v cestovnom ruchu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Skvalitňovanie riadenia každej obce, zvýšenie kvality služieb poskytovaných samosprávou, znižovanie administratívnej záťaže na každom obecnom úrade, elektronizácia územnej samosprávy sú oblasti, ktoré musia obce a ich manažmenty riešiť, aby samospráva mohla plniť stále náročnejšie úlohy a vytvárať podmienky pre udržanie kvality života. Zabezpečenie väčšej účasti občanov na rozhodovaní, rozvoj občianskych iniciatív a celkové zlepšenie komunikácie s obyvateľmi obce sú oblasti, pri ktorých sa môže posilniť transparentné riadenie každej obce a môže sa dospieť k väčšej aktivite občanov, ich stotožneniu sa s obcou a využiť tak občiansky potenciál pre rozvoj obcí.

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV V OBCIACH

- ❑ Podporovať spoluprácu medzi ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev a podporovať rovnomerné rozmiestnenie v podnikateľských odvetviach za účelom vytvárania zdravého a motivujúceho konkurenčného prostredia.
- ❑ Budovať pozíciu každej obce ako ústretovej lokality pre investície v oblasti podnikania a podpory nových ekonomických subjektov.
- ❑ Vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa malých a stredných podnikateľov aj väčších spoločností, presviedčať o výhodnosti lokality nielen vzhľadom k potenciálu vzdelanostného zázemia, ale aj okolitého regiónu.
- ❑ Spravovať každú obec a usmerňovať jej rozvoj efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy v prospech občanov aj podnikateľov.
- ❑ Podporovať pozitívny vzťah občanov k obci ich aktívnym zapájaním do rozhodovania a aktívnym reagovaním na ich potreby.
- ❑ Zvýšiť a podporovať prístup miestnych podnikateľov k programom a grantom.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH

- ❑ Pripraviť ekonomické podmienky, stimuly a nástroje na podporu nových podnikateľských subjektov v tradičných oblastiach podnikania.
- ❑ Zachovať a podporovať drobnú poľnohospodársku výrobu nezávadných potravín a výrobkov v každej obci.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj tradičných remeselných dvorov s kvalitnými službami, ponukou tradičných poľnohospodárskych výrobkov aj propagáciou územia a zvyklostí.
- Zapájať podnikateľov do možností získať nenávratné finančné príspevky na podporu podnikania v tradičných remeslách a službách.
- Vytvoriť prostredie uľahčujúce rozvoj podnikania v tradičných odvetviach a v remeslách.

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH

- Podporiť vznik a rozvoj služieb v cestovnom ruchu a súvisiacich služieb a propagácie tradícií.
- Využiť kvalitu životného prostredia a rozvíjať možnosti ozdravných a relaxačných pobytov detí, mládeže aj seniorov.
- Zabezpečiť modernizáciu agroturistiky, náučných chodníkov a cyklotrás, spájajúcich atrakcie a služby cestovného ruchu v jednotlivých obciach mikroregiónu.

20.4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV A PRIORÍT

	PRIORITA 1 ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA	PRIORITA 2 INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	PRIORITA 3 EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ
GLOBÁLNY CIEĽ	STABILIZÁCIA OBCÍ		ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH
	OPATRENIE 1.1.1 OPATRENIE 1.1.3	OPATRENIE 1.1.2 OPATRENIE 1.1.4	OPATRENIE 2.1.1 OPATRENIE 2.1.2 OPATRENIE 2.1.3
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCIACH		TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH
	OPATRENIE 1.2.1		OPATRENIE 2.2.1 OPATRENIE 2.2.2
ÚZEMNÝ CIEĽ	ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCÍ		OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČTVA OBCÍ
	OPATRENIE 1.3.1 OPATRENIE 1.3.3 OPATRENIE 1.3.5	OPATRENIE 1.3.2 OPATRENIE 1.3.4 OPATRENIE 1.3.6	OPATRENIE 2.3.1 OPATRENIE 2.3.2 OPATRENIE 2.3.3 OPATRENIE 2.3.4
			VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH
			OPATRENIE 3.1.1 OPATRENIE 3.1.2 OPATRENIE 3.1.3

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa obsahuje Opatrenia a v rámci nich jednotlivé Aktivity na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obcí. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych, špecifických aj územných cieľov identifikovaných v strategickej časti dokumentu. Opatrenia a aktivity sú cielené tak, aby boli realizovateľné v ktorejkoľvek obci podľa reálnej potreby.

21. OPATRENIA A AKTIVITY

21.1

PRIORITA 1

ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCÍ

Opatrenie 1.1.1

Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov

Aktivity:

- Vysporiadanie pozemkov pre budovanie podnikateľskej zóny v snahe podporiť príliv priamych investorov, malých a stredných podnikateľov do obcí
- Vybudovanie technickej a prístupovej infraštruktúry k podnikateľskej zóne v obciach
- Marketing obcí vo vzťahu k podnikateľom a aktívna prezentácia podnikateľských príležitostí a vhodného vzdelanostného zázemia obcí, regiónu

Opatrenie 1.1.2

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach

Aktivity:

- Príprava projektovej dokumentácie na bytovú výstavbu
- Vysporiadanie pozemkov pre bytovú výstavbu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Výstavba obecných bytov v bytových domoch
- ❑ Výstavba technickej infraštruktúry pre obecné domy s bytmi a individuálne domy
- ❑ Podpora individuálnej bytovej výstavby
- ❑ Obnova a modernizácia bytového fondu za účelom energetickej efektívnosti budov
- ❑ Vytvorenie registra bývania v obciach (voľné byty, domy, stavebné pozemky)
- ❑ Pozemkové úpravy za účelom sceľovania pozemkov

Opatrenie 1.1.3

Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obcí, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obcí

Aktivity:

- ❑ Budovanie, rozširovanie a modernizácia kamerových systémov vo verejných priestoroch obcí, kamerové monitorovanie centier obcí aj pohrebísk v obciach
- ❑ Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia, modernizácia a údržba hasičských zbrojníc v obciach
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia, modernizácia a údržba varovných systémov v obciach

Opatrenie 1.1.4

Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení

Aktivity:

- ❑ Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotnej pomoci
- ❑ Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- ❑ Materiálne zabezpečenie a podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti detí a mládeže
- ❑ Začlenenie seniorov do veku primeraných aktivít rozvoja obcí

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCIACH

Opatrenie 1.2.1

Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce

Aktivity:

- ❑ Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a príľahlých regiónov
- ❑ Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- ❑ Organizovanie školení, tréningov a rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou
- ❑ Podpora zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľov s dôrazom na marginalizované skupiny obyvateľstva
- ❑ Využívanie aktivačných činností a absolventskej praxe v obciach
- ❑ Zapájanie obyvateľov do manažovania a realizácie obecných projektov

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI V OBCIACH

Opatrenie 1.3.1

Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obciach

Aktivity:

- ❑ Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotných služieb obyvateľov obcí
- ❑ Rekonštrukcia a modernizácia nehnuteľnosti vo vlastníctve jednotlivých obcí za účelom poskytnutia priestorov vybraným zdravotným ambulanciám
- ❑ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centier poskytovania sociálnych služieb s dennou starostlivosťou
- ❑ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centier a poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotných služieb pre starších ľudí, odkázaných na stálu starostlivosť
- ❑ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie domovov dôchodcov rodinného typu
- ❑ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie priestorov pre mládež a jej aktivity
- ❑ Vytvorenie a stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov
- ❑ Stabilizácia systému poskytovania stravovacích služieb pre seniorov
- ❑ Zabezpečenie preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami, podpora poradenskej činnosti a osvetu

Opatrenie 1.3.2

Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb

Aktivity:

- ❑ Podpora rovnomerného rozšírenia ponuky služieb a rozvoja služieb občianskej vybavenosti

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Podpora odbytu miestnych poľnohospodárskych produktov „z dvora“ pre obyvateľov obcí a okolia
- ❑ Podpora odbytu miestnych remeselných výrobkov a služieb pre obyvateľov obcí a okolia
- ❑ Vytvorenie nových hrobových miest na obecných pohrebiskách
- ❑ Revitalizácia medzihrobových priestorov na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba prístupových ciest na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia domov smútku na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba stavieb na obecných pohrebiskách súvisiacich s poskytovaním pohrebných služieb
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba parkovacej plochy, parkovacích miest pri obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba oplotenia obecných pohrebisk

Opatrenie 1.3.3

Stabilizácia siete škôl v obciach

Aktivity:

- ❑ Stabilizácia základných a materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov základných škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia základných škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba školských jedální
- ❑ Modernizácia kuchynského vybavenia a jedálenského zariadenia v školských jedálňach
- ❑ Podpora tvorby a propagácie zaujímavých a atraktívnych vzdelávacích programov na školách
- ❑ Podpora vytvárania neziskových združení priaznivcov školy so samostatnou právnou subjektivitou k prijímaniu grantových prostriedkov pre rozvoj škôl
- ❑ Organizovanie propagácie škôl aktivitami dní otvorených dverí na školách
- ❑ Prezentácia kvality škôl a výsledkov žiakov
- ❑ Podpora propagácie škôl na webových sídlach obcí

Opatrenie 1.3.4

Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl

Aktivity:

- ❑ Rozširovanie a modernizácia vybavenosti škôl a školských zariadení, nákup interaktívnych didaktických pomôcok a zariadení

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Podpora zavádzania vzdelávacích programov zameraných na motiváciu pre remeselné zručnosti
- ❑ Rekonštrukcia existujúcich športových areálov v základných školách
- ❑ Podpora výmenných pobytov žiakov s partnerskými školami v zahraničí
- ❑ Podpora žiakov aktívne sa zapájať do vedomostných a športových súťaží
- ❑ Zavádzanie a využívanie internetu a e-learningu v školách
- ❑ Podpora individuálneho vzdelávania detí mimoriadne talentovaných a nadaných
- ❑ Podpora individuálneho vzdelávania v rámci integrácie žiakov so zdravotným postihnutím
- ❑ Podpora psychologicko-pedagogického poradenstva pre deti
- ❑ Podpora alternatívnych metód vyučovania
- ❑ Podpora zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich ďalšieho vzdelávania

Opatrenie 1.3.5

Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí

Aktivity:

- ❑ Podpora obyvateľov obcí v záujmovej činnosti, generáčnej spolupráci a práci s deťmi
- ❑ Organizovanie pravidelných športových podujatí
- ❑ Podpora využívania športových areálov a podpora aktívneho cvičenia žien, mládeže, seniorov
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia multifunkčných ihrísk v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov pre športovú klubovú činnosť
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia budovy futbalového klubu v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských ihrísk v obciach
- ❑ Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia domov kultúry v obciach
- ❑ Modernizácia interiérového vybavenia domov kultúry a ich kuchynskej časti
- ❑ Podpora prezentácie výsledkov záujmovej činnosti a tvorby doma aj v zahraničí
- ❑ Podpora aktívneho a zdravého starnutia

Opatrenie 1.3.6

Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií

Aktivity:

- ❑ Ochrana, propagácia a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva obcí a atrakcií obcí
- ❑ Podpora a propagácia folklórnych a spoločenských podujatí a aktivít
- ❑ Podpora a propagácia tradičnej remeselnej výroby
- ❑ Vydanie publikácií o obciach a vydávanie ďalších printových materiálov, kalendárov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- Výstavba a vybavenie Múzea tradícií – stála expozícia sedliackeho domu v obciach
- Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových artefaktov

21.2

PRIORITA 2

INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH

Opatrenie 2.1.1

Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí

Aktivity:

- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava miestnych ciest
- Výstavba a údržba jarkov a kanálov popri miestnych cestách
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava mostíkov a lávok
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava chodníkov a priekop
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava parkovacích a odstavných plôch
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava prístreškov na čakanie verejnej dopravy
- Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia
- Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- Budovanie bariér na zníženie hlučnosti a prašnosti pri hlavných komunikáciách
- Budovanie bezpečnostných bariér na elimináciu nebezpečných úsekov, vybudovanie bezpečnostného zábradlia

Opatrenie 2.1.2

Rozvoj dopravnej obslužnosti obcí

Aktivity:

- Podpora posilnenia regionálnej mobility prostredníctvom verejnej dopravy
- Podpora vývoja ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a propagácia trvalo udržateľnej obecnej a regionálnej mobility
- Podpora efektívneho a komfortného prepojenia obcí s mestom Bardejov a medzi obcami regiónu verejnou dopravou

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy
- ❑ Podpora dopravy využívajúcej alternatívne pohonné zdroje

Opatrenie 2.1.3

Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev

Aktivity:

- ❑ Výsadba a údržba zelene v obciach s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obciach
- ❑ Modernizácia zábran, oplotenia, informačných tabúl a ďalšieho mobiliáru v obciach
- ❑ Inštalácia a údržba prvkov obecných mobiliárov
- ❑ Oprava, údržba a rekonštrukcia centier obcí
- ❑ Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na údržbu miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, ich schodnosti, bezpečnosti a čistoty
- ❑ Údržba miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, zabezpečenie ich schodnosti a bezpečnosti
- ❑ Udržiavanie čistoty miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska
- ❑ Výstavba a modernizácia amfiteátra v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obciach
- ❑ Inštalovanie a obnova informačných tabúl v obciach
- ❑ Účasť obyvateľov na projektoch utvárania verejných priestranstiev

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH

Opatrenie 2.2.1

Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Aktivity:

- ❑ Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia spoločného kanalizačného potrubia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia čističky odpadových vôd
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia plynového potrubia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- ❑ Propagácia nízkouhlíkových stratégií pre obce, mikroregión

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Príprava a podpora obcí na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie
- ❑ Podpora obcí pri zavádzaní a rozširovaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí
- ❑ Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenie bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

Opatrenie 2.2.2

Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov

Aktivity:

- ❑ Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu
- ❑ Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie zberných dvorov
- ❑ Vybudovanie a modernizácia zberných dvorov
- ❑ Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie obecných kompostovísk
- ❑ Vybudovanie a modernizácia obecných kompostovísk
- ❑ Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na zhromažďovanie a spracovanie biologicky rozložiteľných odpadov a ich prípravu na kompostovanie
- ❑ Organizovanie informačnej kampane na podporu individuálnych skládok biologicky rozložiteľných odpadov a domáceho kompostovania
- ❑ Podpora kompostovania a využívania bioodpadu
- ❑ Rozšírenie komodít a modernizácia separovaného zberu odpadu v obciach
- ❑ Aktívna motivácia a osвета obyvateľov zameraná na ekologické nakladanie s odpadom

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA V OBCIACH

Opatrenie 2.3.1

Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Aktivity:

- ❑ Rekonštrukcia budov vo vlastníctve jednotlivých obcí s ambíciou zníženia energetickej zaťažnosti a úspory energií
- ❑ Výstavba, údržba a podpora výstavby alternatívnych zdrojov na výrobu energie
- ❑ Podpora energetickej efektívnosti súkromných domov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Propagácia výroby a podpora distribúcie obnoviteľných zdrojov energie
- ❑ Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach a v sektore bývania
- ❑ Podpora a postupné zavádzanie inteligentných distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ❑ Osveta o možnostiach úspor energie a obnoviteľných zdrojoch energie vrátane zdrojov ich financovania
- ❑ Podpora využitia technológií k úspore energie
- ❑ Využívanie alternatívnych zdrojov energie

Opatrenie 2.3.2

Zapojenie obcí do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien

Aktivity:

- ❑ Spolupráca obcí so zodpovednými inštitúciami na vytváranie protipovodňových opatrení
- ❑ Zabezpečovanie prevencie povodňových udalostí udržiavaním priepustnosti verejných kanálov a ostatných malých vodných tokov
- ❑ Údržba potokových korýt
- ❑ Odstraňovanie následkov povodní
- ❑ Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy
- ❑ Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof
- ❑ Osveta obyvateľov pre zvládanie prírodných katastrof

Opatrenie 2.3.3

Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obciach, obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine

Aktivity:

- ❑ Zlepšenie a revitalizácia obecného prostredia vrátane regenerácie opustených poľnohospodárskych (priemyselných) lokalít a zníženia miery znečistenia pôdy a vzduchu
- ❑ Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny
- ❑ Zachytávanie vody v mieste jej dopadu
- ❑ Podpora zabezpečenia prirodzenej funkcie lesa vo vzťahu k vode
- ❑ Spevňovanie, udržiavanie a obnova poľných ciest
- ❑ Výsadba a údržba líniovej zelene pozdĺž ciest
- ❑ Údržba trávnatých plôch a neobrábanej pôdy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Opatrenie 2.3.4

Obnova a údržba obecných budov, stavieb, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov

Aktivity:

- Obnova, rekonštrukcia a rozšírenie budov a stavieb vo vlastníctve obcí
- Obnova a údržba historických budov

21.3

PRIORITA 3

EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁV A PODNIKATEĽOV V OBCIACH

Opatrenie 3.1.1

Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov

Aktivity:

- Vysporiadanie pozemkov a vybudovanie technickej infraštruktúry zóny pre podnikateľov
- Rekonštrukcia a podpora rekonštrukcie budov a prevádzkových priestorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rozvoja podnikateľov, remeselných dvorov a služieb
- Podpora a motivácia novo vzniknutých podnikateľov, samostatne hospodáriacich roľníkov a živnostníkov vo výrobnom a remeselnom sektore a službách dostupnými ekonomickými a legislatívnymi nástrojmi obcí
- Podpora rozvoja vnútorného potenciálu, najmä malých podnikateľov a služieb vytváraním sietí, spolupráce a výmeny skúseností medzi obcami a regiónmi
- Podpora marketingu domácich podnikateľov, motivácia občanov využívať služby a nakupovať tovary miestnych poľnohospodárov, remeselníkov a podnikateľov

Opatrenie 3.1.2

Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania

Aktivity:

- Propagácia a pravidelné informácie pre podnikateľov o možnostiach využívania grantov a programov zo štrukturálnych fondov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Zapájanie miestnych podnikateľov do prípravy a realizácie projektov a grantov v prospech rozvoja obcí a podnikateľského prostredia
- ❑ Pomoc obcí a podpora podnikateľov pri ich využívaní grantov a ďalších podporných programov
- ❑ Aktívna spolupráca obcí s podnikateľmi pri tvorbe ich projektov a následnej realizácii získaných programov

Opatrenie 3.1.3

Modernizácia technického a technologického zázemia obecných úradov

Aktivity:

- ❑ Rekonštrukcia, modernizácia, rozšírenie a údržba budovy a priestorov obecných úradov
- ❑ Zriadenie kancelárie, priestorov klientskeho centra v rámci obecných úradov
- ❑ Nákup a modernizácia hardwarového a softwarového vybavenia pre obecné úrady
- ❑ Nákup a tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obciach
- ❑ Tvorba a aktualizácia webového sídla obcí

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH

Opatrenie 3.2.1

Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obciach

Aktivity:

- ❑ Podpora zlepšenia a zlepšenie obhospodarovania pôdy
- ❑ Podpora mladých farmárov, podpora obce pri zakladaní rodinných fariem, poľnohospodárskych dvorov a ďalších drobných podnikateľov v poľnohospodárstve
- ❑ Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektoroch poľnohospodárstva a potravinárstva so zameraním na zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve, zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín, uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva, zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva
- ❑ Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve
- ❑ Podpora obnovy a obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- ❑ Modernizácia, oprava a budovanie poľných prístupových ciest, inžinierskych sietí a ďalšej technickej podpory pre poľnohospodárstvo a ochranu životného prostredia
- ❑ Podpora projektov a investičných aktivít na ochranu životného prostredia a výrobu ekologicky nezávadných potravín
- ❑ Podpora pracovnej mobility a pomoc obcí zamestnať sa v poľnohospodárstve trvale alebo v sezónnych prácach ľuďom bez vzdelania a ďalším uchádzačom o zamestnanie

Opatrenie 3.2.2

Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb

Aktivity:

- ❑ Podpora a propagácia pravidelného predaja poľnohospodárskych produktov „z dvora“ v obciach a v regióne
- ❑ Pravidelné organizovanie obecných trhov so zameraním na ochutnávku a predaj miestnych špecialít, kulinárske špeciality a nezávadné potraviny
- ❑ Marketing kvalitných poľnohospodárskych produktov vo vzťahu k obyvateľom regiónu
- ❑ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- ❑ Podpora integrácie primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských reťazcov, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií
- ❑ Podpora manažmentu rizika poľnohospodárskych podnikov v obciach
- ❑ Podpora vzniku kooperačných väzieb medzi poľnohospodármi

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH

Opatrenie 3.3.1

Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivity:

- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov na stálu propagáciu a predaj poľnohospodárskej produkcie
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia remeselných dvorov a dielní na výroby tradičných produktov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení pre podporu cestovného ruchu
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia sezónnych reštaurácií
- ❑ Vybudovanie informačných a náučných tabúl v obciach
- ❑ Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu (kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné atraktivity)
- ❑ Vybudovanie a údržba náučných chodníkov
- ❑ Výstavba cyklotrás
- ❑ Vybudovanie oddychových a relaxačných zón
- ❑ Podpora podnikania a vytvárania služieb v oblasti agroturistiky

Opatrenie 3.3.2

Propagácia obcí

Aktivity:

- ❑ Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obcí
- ❑ Vytvorenie krátkodobého marketingového programu a strednodobej marketingovej a komunikačnej stratégie obcí, budovanie pozitívneho mediálneho obrazu obcí
- ❑ Realizácia marketingových výstupov, pravidelná propagácia aktivít a podujatí v obciach s cieľom prilákať návštevníkov z regiónu, kraja
- ❑ Pravidelná komunikácia s regionálnymi a celoštátnymi médiami, prezentácia pozitívnych výsledkov aj zaujímavostí obcí
- ❑ Budovanie komunikačných a informačných väzieb v mikroregióne, spolupráca medzi obcami, mestami v oblasti komunikácie s médiami
- ❑ Podpora a rozvoj projektov medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce
- ❑ Pravidelná účasť na regionálnych, národných aj medzinárodných veľtrhoch, obchodných misiách, odborných seminároch a konferenciách propagujúcich miestny cestovný ruch
- ❑ Vytvorenie propagačných materiálov obcí
- ❑ Budovanie imidžu obcí na základe ich histórie, folklórnych tradícií, tvorby remeselných produktov a tradičných výrobkov, prírodných zdrojov
- ❑ Investície do prezentácie kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií) a remeselných dvorov
- ❑ Podpora prezentácie príležitostí strávenia voľného času (propagácia poľnohospodárskych a kulinárskych špecialít, cykloturistiky a ďalších možností v spolupráci s okolitými obcami)

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Opatrenie 3.3.3

Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu

Aktivity:

- Podpora podnikateľov v oblasti služieb a doplnkových služieb v cestovnom ruchu
- Podpora účasti podnikateľov na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu doma a v zahraničí
- Prevádzkovanie malých predajných miest pre návštevníkov obcí s cieľom predaja tradičných výrobkov (ľudovo-umelecké výrobky a i.) a poľnohospodárskych produktov
- Podpora organizovania tradičných jarmokov a trhov
- Pravidelné informácie o využívaní dotačných programov pre podnikateľov v cestovnom ruchu
- Metodická a asistenčná podpora obce malým a stredným podnikateľom v oblasti cestovného ruchu

22. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE REALIZÁCIE OPATRENÍ

Ambíciou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je v čo najväčšej miere naplniť jeho očakávania. Programová časť Programu rozvoja obcí vo svojich Opatreniach podrobne rozpracovaných v Aktivitách presne identifikuje potreby obcí. V kvantitatívnej, alebo v kvalitatívnej podobe sú Opatrenia a následne aj Aktivity upresňované merateľnými ukazovateľmi, identifikátormi počiatočného a želaného stavu. Merateľný ukazovateľ Opatrenia vyjadruje najvýstižnejším spôsobom želaný výstup, alebo smerovanie k naplneniu výsledku. Každý merateľný ukazovateľ má určenú mernú jednotku. Prostredníctvom mernej jednotky sa tak počiatočný a želaný stav vyjadri exaktne. Na základe súboru merateľných ukazovateľov priradených k jednotlivým Opatreniam je možné veľmi prehľadne a jednoducho monitorovať priebežné plnenie a výslednú realizáciu Programovej časti Programu rozvoja obcí. Merateľné ukazovatele zohľadňujú počiatočný a želaný stav pre všetky obce ako celok.

Tabuľka: Merateľné ukazovatele realizácie Opatrení

OPATRENIE		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	MERNÁ JEDNOTKA	STAV 2022	STAV 2028
1.1.1	Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	prezentácia príležitostí v obciach	počet	0	6
1.1.2	Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	postavené obecné byty	počet	13	30
1.1.3	Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	kamery v obciach	počet		

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

1.1.4	Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení	komunitné centrum	počet	0	2
1.2.1	Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitosti na trhu práce	dhodobo nezamestnaní	počet	7	2
1.3.1	Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci	terénna opatrovateľská služba	počet	1	6
1.3.2	Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	dom smútku	počet	3	4
1.3.3	Stabilizácia siete škôl v obci	počet tried v MŠ	počet	4	6
1.3.4	Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl	interaktívne didaktické pomôcky v MŠ	počet	0	12
1.3.5	Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí	multifunkčné ihrisko	počet	1	4
1.3.6	Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	obecné múzeum	počet	0	2
2.1.1	Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	opravené miestne cesty	m		
2.1.2	Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	-	-		
2.1.3	Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev	obecný park	počet	1	4
2.2.1	Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	kanalizácia	m		
2.2.2	Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov	zberný dvor	počet	0	2
2.3.1	Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	rekonštrukcia budov na energeticky úsporné	počet	4	12
2.3.2	Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	priepustnosť potokov	m		
2.3.3	Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci, obnova a údržba poľných ciest a zelene	revitalizované poľné cesty	m		
2.3.4	Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov	obnovená pamiatka	počet	0	4
3.1.1	Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	noví podnikatelia	počet	0	4
3.1.2	Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania	nenávratné finančné prostriedky	€	0	50 000
3.1.3	Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu	software	počet	12	16
3.2.1	Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci	samostatne hospodáriaci farmári	počet	2	4
3.2.2	Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	predaj z dvora	počet	0	4
3.3.1	Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu	ubytovacie zariadenie	počet	0	2
3.3.2	Propagácia obce	propagačný materiál	počet	0	4
3.3.3	Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	podnikatelia v službách cestovného ruchu	počet	0	2

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

D. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa identifikuje manažment riadenia Programu rozvoja obcí, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie Aktivít, systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obcí a identifikuje vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych Aktivít Programu rozvoja obcí formou akčných plánov v kratších časových úsekoch.

23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Každá obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.¹⁶ Samostatnosť rozhodovania každej jednotlivkej obce sa vzťahuje aj na riadenie a implementáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa. Každá obec rozhoduje individuálne, prostredníctvom orgánov obce.¹⁷

- a) obecné zastupiteľstvo obce (ďalej aj „*obecné zastupiteľstvo*“ v príslušnom gramatickom tvare),
- b) starosta obce (ďalej aj „*starosta*“ v príslušnom gramatickom tvare).

Obecné zastupiteľstvo obce

Schváliť Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, jeho aktualizáciu, aktualizáciu jeho časti aj predĺženie jeho účinnosti je vyhradené obecným zastupiteľstvám obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa.¹⁸ Podmienkou platnosti a účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je jeho schválenie ako celku obecným zastupiteľstvom každej obce. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí Program rozvoja obcí neschváli, neovplyvní to platnosť a účinnosť Programu rozvoja obcí pre ostatné obce. Podobne aj aktualizáciu Programu rozvoja obcí alebo aktualizáciu jeho časti, alebo predĺženie jeho účinnosti musia ako celok

¹⁶ § 4 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

¹⁷ § 10 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

¹⁸ § 11 odsek 4 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 8 odsek 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

schváliť obecné zastupiteľstvá všetkých obcí. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí aktualizáciu Programu rozvoja obcí, alebo aktualizáciu jeho časti, alebo predĺženie jeho účinnosti neschváli, neovplyvní to platnosť a účinnosť aktualizácie Programu rozvoja obcí, alebo platnosť a účinnosť aktualizácie jeho časti, alebo platnosť a účinnosť predĺženia jeho účinnosti pre ostatné obce.

V rámci napĺňania programovej časti Programu rozvoja obcí je obecnému zastupiteľstvu každej jednotlivej obce pre podmienky a potreby svojej obce ďalej individuálne vyhradené:

- a) rozhodovať o akčnom pláne obce,
- b) rozhodovať o podaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov, súčasne s akceptáciou zverejnených podmienok pre konkrétny projekt,
- c) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených na realizáciu jednotlivých aktivít,
- d) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených ako spoluúčasť realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,
- e) rozhodovať o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Obecné zastupiteľstvo každej jednotlivej obce rozhoduje prijatím uznesenia nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných poslancov príslušného obecného zastupiteľstva obce, s účinkami len pre svoju obec.

Starosta obce

Starosta každej obce je koordinátorom a manažérom realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa na území a pre potreby svojej obce. Monitoruje a vyhodnocuje možnosti podávania žiadostí o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov, výhodnosť zverejnených projektov a predkladá obecnému zastupiteľstvu vo svojej obci na schválenie:

- a) návrh Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, návrh na jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho časti, alebo návrh na predĺženie jeho účinnosti,
- b) návrh akčného plánu obce,
- c) návrh na podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

- d) návrh na rozhodnutie v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmeny rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov a ich použitie v súvislosti s pripravovanými aktivitami, alebo v súvislosti so spoluúčasťou realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,
- e) návrh na rozhodnutie o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Oprávnenie starostu obce rozhodovať o použití finančných prostriedkov v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu¹⁹ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce, ani oprávnenie starostu obce rozhodovať o vykonaní zmien rozpočtu obce rozpočtovými opatreniami v súlade s ustanoveniami osobitných predpisov²⁰ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami obce týmto nie sú dotknuté.

Starosta každej obce vo svojej obci koordinuje práce na príprave žiadostí o nenávratný finančný príspevok a manažuje jej podanie, riadi komunikáciu s reprezentantmi donorov, riadi získaný projekt na nenávratný finančný príspevok, zabezpečuje jeho realizáciu a realizáciu jeho jednotlivých aktivít vrátane ukončenia projektu, zabezpečuje monitorovanie a hodnotenie Programu rozvoja obcí v podmienkach svojej obce.

Realizácia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a externých zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy v každej jednotlivej obci. Starostovia jednotlivých obcí sa pre spoločný Program rozvoja obcí rozhodli v dobrej viere a s ambíciou vzájomnej pomoci pri jeho implementácii. Riadenie a implementácia Programu rozvoja obcí bude vyžadovať aj koordináciu medzi jednotlivými obcami. Riadiaca skupina bude funkčná počas celej doby účinnosti Programu rozvoja obcí.

Riadiaca skupina

Riadiacu skupinu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa tvoria starostovia všetkých obcí. Riadiaca skupina nie je inštitucionalizovaný orgán. Cieľom Riadiacej skupiny je koordinácia záujmov a zjednotenie postupov v prípadoch súvisiacich s implementáciou Programu rozvoja obcí, v ktorých je spoločný

¹⁹ najmä zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

²⁰ najmä zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

záujem alebo postup nevyhnutný, alebo aspoň žiaduci či vhodný. Pracovné stretnutie Riadiacej skupiny sa uskutoční na základe podnetu starostu ktorejkoľvek obce. Pracovná skupina koordinuje spoločný záujem alebo postup najmä pri aktualizácii Programu rozvoja obcí, aktualizácii jeho časti, alebo pri predĺžení jeho účinnosti. Riadiaca skupina nerozhoduje, rozhodnutie starostu každej obce je autonómne.

24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu ako celku aj na úrovni jednotlivých aktivít.

Základom aktuálneho prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky. Premenu programovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie aktuálnych projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov Programu rozvoja obcí a na dosahovanie cieľov Programu rozvoja obcí. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie Programu rozvoja obcí daný aj externými faktormi mimo dosahu Programu rozvoja obcí. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny ale aj výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe Programu rozvoja obcí kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku, teda reálneho dopadu Programu rozvoja obcí na zmenu sociálno-ekonomickej reality v jednotlivých obciach možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov v každej obci samostatne.

Dopady nie sú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces rozvoja. Monitorovanie aj hodnotenie Programu rozvoja obcí zabezpečuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

24.1 MONITOROVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Úlohou obce a jej manažmentu je pravidelné monitorovanie²¹ a vyhodnocovanie plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa v podmienkach obce. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie Opatrení a Aktivít Programu rozvoja obcí s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre manažment jednotlivých obcí vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie Programu rozvoja obcí, vypracovávanie priebežných správ a vypracovanie záverečnej správy o realizácii Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa.

Monitorovanie na úrovni Priorít a Cieľov Programu rozvoja obcí ako celku zabezpečuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie Programu rozvoja obcí a pre prijímanie rozhodnutí, či je potrebné Program rozvoja obcí alebo jeho časť aktualizovať, meniť alebo doplniť. Zároveň sú tieto údaje využívané v procese priebežného hodnotenia Programu rozvoja obcí v podmienkach každej obce. Monitorovanie prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov definovaných v predchádzajúcej časti Programu rozvoja obcí.

V súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obcí je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov (aktivít) zabezpečované zodpovednými projektovými manažermi. Na rozdiel od monitorovania Priorít a Cieľov Programu rozvoja obcí, v rámci realizácie individuálnych projektov je potrebné pravidelne pripravovať a predkladať monitorovaciu správu. Harmonogram prekladania monitorovacej správy vyplýva z každého realizovaného projektu individuálne. Monitorovacia správa má spravidla aj predpísanú štruktúru a povinné náležitosti podľa pokynov v projekte.

24.2 HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa v podmienkach každej obce, jeho súlad s Cieľmi stanovenými v Programe rozvoja obcí, analyzuje účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých Opatrení a Aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia v každej jednotlivéj obci a pred ukončením účinnosti Programu

²¹ § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

rozvoja obcí vykonať záverečné hodnotenie v podmienkach každej jednotlivej obce. Výsledky hodnotenia Programu rozvoja obcí sprístupní každá obec na základe žiadosti, v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu.²²

Pri hodnotení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je potrebné prihliadať na skutočnosť, že stratégiu Programu rozvoja obcí pripravovali reprezentanti obcí v určitom reálnom čase a v súlade so svojimi programovými vyhláseniami a predstavami v reálnom čase. Nie všetky ambície ostávajú vplyvom času a rozvoja aktuálne a reálne, nie všetky aktivity ostávajú prioritné a nie všetky ciele je možné zrealizovať. Niektoré aktivity môžu vychádzať z momentálnej situácie v jednotlivej obci, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. Program rozvoja obcí nie je dogma a nie je to nemenný dokument, je to vytýčenie strednodobých Priorít a Cieľov jednotlivých obcí z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecným zastupiteľstvám obcí je vyhradené rozhodnúť o aktualizácii²³ tohto dokumentu ako celku, alebo o aktualizácii jeho časti.

Priebežné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je séria hodnotení zo strany jednotlivých obcí, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu rozvoja obcí skúmať rozsah, do akého sa využívajú prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad v rámci každej jednotlivej obce. Priebežné hodnotenie zároveň identifikuje faktory, ktoré prispievajú k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu rozvoja obcí vrátane udržateľnosti vhodných postupov v podmienkach ktorejkoľvek obce. Základnými podkladmi pre prípravu priebežného hodnotenia sú monitorovacie správy Priorít a Cieľov aj monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného Programu rozvoja obcí. Priebežné hodnotenie sa vykonáva systematicky v každej obci počas celého trvania Programu rozvoja obcí až po predloženie záverečnej hodnotiacej správy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa. Priebežné hodnotenie sa odporúča v každej obci vykonávať jedenkrát ročne, priebežné hodnotenia by mali byť východiskom pri tvorbe návrhu Akčného plánu. Správu z priebežného hodnotenia plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa pripravuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne a zasiela ju každoročne do 31. mája priebežného kalendárneho roka vyššiemu územnému celku.²⁴ Výsledky priebežných hodnotení v jednotlivých obciach môžu byť podkladom pre rozhodnutie obecných zastupiteľstiev obcí aktualizovať Program rozvoja obcí, alebo aktualizovať jeho časť.

²² najmä zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov

²³ § 8 odsek 4 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

²⁴ § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Záverečné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv na rozvoj každej obce. Záverečné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania Programu rozvoja obcí ako celku a identifikuje osvedčené postupy. Výstupom záverečného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa. Hodnotiace obdobie pri záverečnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie Programu rozvoja obcí. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne, spravidla najmenej šesť mesiacov pred ukončením účinnosti Programu rozvoja obcí tak, aby sa závery záverečných správ v jednotlivých obciach využili pri tvorbe nového Programu rozvoja obcí na ďalšie obdobie.

Priebežná hodnotiacia správa a Záverečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nemajú predpísanú presnú formu. Každá správa by mala obsahovať: identifikáciu, presné časové vymedzenie hodnotiaceho obdobia, úroveň hodnotenia Programu rozvoja obcí (Ciele, Opatrenia, Aktivity), vymedzenie očakávaného, želateľného výsledku, programovaný termín realizácie, rozpočet vnútorných aj externých zdrojov a vymedzenie skutočného výsledku. Správa by mala v závere analyzovať dôvody nesplnených očakávaní a navrhnúť efektívny spôsob nápravy – aktualizáciu Programu rozvoja obcí, v prípade ukončenia jeho účinnosti navrhnúť pri ďalšom schvaľovaní iné priority a ciele. Zo správy má byť zrejmé kto ju pripravil, na základe akého monitorovania a ďalších vstupných informácií je vypracovaná. Starosta každej obce prednesie správu na zasadnutí príslušného obecného zastupiteľstva obce. Obecné zastupiteľstvo príslušnej obce priebežnú hodnotiacu správu, ani Záverečnú správu o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa neschvaľuje.

25. KOMUNKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Najbežnejším spôsobom zverejňovania informácií v každej obci je webové sídlo obce. Viaceré obce využívajú aj možnosti zverejňovania informácií prostredníctvom sociálnej siete prevádzkovanvej obcou, alebo prostredníctvom sms aplikácie. Úradné tabule využívajú obce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

spravidla najmä na zverejňovanie informácií, ktorých zverejňovanie na úradnej tabuli je obligatórne.

Starosta každej jednotlivej obce zverejní na webovom sídle obce Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa a priebežne bude zverejňovať jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho časti, Akčný plán aj informácie o realizácii jednotlivých projektov v obci v súlade s podmienkami príslušného projektu. Starosta každej jednotlivej obce priebežne zabezpečí na webovom sídle obce aj informácie pre verejnosť o možnostiach získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci partnerstva s obcou.

Ďalšie informácie v súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obcí, hodnotiace správy a ďalšie dokumenty starosta každej jednotlivej obce sprístupní na základe žiadosti v súlade s ustanoveniami zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Za komunikáciu s verejnosťou je zodpovedný starosta každej obce individuálne.

26. AKČNÉ PLÁNY OBCÍ NA ROKY 2022 - 2023

Akčný plán obce je v rámci Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa stanovenie konkrétnych aktivít pre obdobie spravidla dvoch rokov, ktoré jednotlivá obec reálne plánuje v danom období realizovať a na realizáciu ktorých sa obec aktuálne pripraví v rámci rozpočtu obce, organizačne aj personálne. Akčný plán nemá normovanú podobu, ale aby splnil svoj účel, jeho podstatnou náležitosťou je presná identifikácia aktivity, termín jej realizácie, určenie zodpovednej osoby a určenie zdrojov financovania. Realizáciu aktivít Akčného plánu uskutočňuje každá obec prioritne s ambíciou využitia nenávratných zdrojov financovania s kombináciou spolufinancovania zo zdrojov obce.

Akčný plán každej obce na prvé dva roky platnosti a účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je súčasťou dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa. O každom ďalšom Akčnom pláne obce rozhoduje prijatím uznesenia obecné zastupiteľstvo každej jednotlivej obce individuálne, spravidla každé dva roky na obdobie spravidla dvoch rokov. Rozhodovanie o Akčnom pláne nie je podmienkou implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa v jednotlivých obciach a realizácie konkrétnych aktivít v obci.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Tabuľka: Akčný plán obce Lukavica na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Rekonštrukcia a údržba prístupovej cesty K obecnému cintorínu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia oplotenia obecného cintorína	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Rekonštrukcia a modernizácia budovy materskej školy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia a modernizácia priestorov školskej jedálne	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Modernizácia kuchynského vybavenia a jedálneho zariadenia v školskej jedálni	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Lukavica, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Nižná Voľa na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.3 Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obcí, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obcí			
Aktivita Realizácia ďalšej etapy bezpečnostného projektu: doplnenie varovného systému	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Realizácia ďalšej etapy bezpečnostného projektu: doplnenie kamerového systému	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Vybudovanie a údržba spevnených plôch a schodov k obecnému cintorínu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita	2022 - 2023	obec,	s využitím podpory grantov a nenávratných

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

Rekonštrukcia a modernizácia budovy základnej školy a jej interiérovej infraštruktúry		starosta obce	finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Výstavba multifunkčného ihriska	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Realizácia ďalšej etapy bezpečnostného projektu: doplnenie svetelných bodov verejného osvetlenia	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava spevnených miestnych ciest k rodinným domom a chatám	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Rekonštrukcia oddychových zón a parkov, oploštenie, pohybové prvky	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výsadba zelene na verejných priestranstvách obce	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Realizácia ďalšej etapy bezpečnostného projektu: rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Nižná Voľa, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Rešov na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Vybudovanie zvonice pri Dome nádeje	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Vybudovanie ihriska	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Vybudovanie autobusovej zástavky	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia miestnej cesty	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Úprava odstavnej plochy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Dokončenie okolia Hasičskej zbrojnice	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Oprava obecného zábradlia okolo potoka	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Vybudovanie nového vodovodu do kultúrneho domu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Rešov, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Vyšná Voľa na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.3 Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obcí, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obcí			
Aktivita Dobudovanie a údržba hasičskej zbrojnice	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Vybudovanie a údržba prístupovej cesty k cintorínu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita	2022 - 2023	obec,	s využitím podpory grantov a nenávratných

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

Dokončenie rekonštrukcie verejného osvetlenia		starosta obce	finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Vyšná Voľa, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

E. FINANČNÁ ČASŤ

Zdroje financovania Cieľov, Opatrení a Aktivít, definovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa tvoria dôležitú časť dokumentu. Finančný program je reálnym odrazom schopnosti každej jednotlivkej obce realizovať konkrétne Aktivity a tým aj životaschopnosti celého dokumentu. Náročnosť viacerých programovaných aktivít predpokladá viaczdrojové financovanie.

Aktuálna legislatíva umožňuje pre regionálny rozvoj využívať okrem vlastných zdrojov (rozpočet obce) aj ďalšie zdroje:²⁵ zdroje zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev, zdroje zo štátnych účelových fondov, zdroje z rozpočtov vyšších územných celkov, zdroje z prostriedkov fyzických osôb, zdroje z prostriedkov právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií, zdroje z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi aj zdroje z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis. Doplňovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.²⁶

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je rozvojovým dokumentom obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa. Každá obec v nadväznosti na strategickú, programovú, realizačnú aj finančnú časť tohto dokumentu každoročne pripraví svoj rozpočet (jednoročný aj viacročný) tak, aby bola pripravená finančne zvládnuť programované aktivity v súlade s aktuálnym Akčným plánom aj s využitím možností externých zdrojov. Program rozvoja obcí je strednodobým rozvojovým dokumentom. Každá obec pri jeho schvaľovaní zobrala do úvahy fakt, že z dôvodu strednodobosti (do roku 2028) nie je možné finančnú časť programovaných aktivít čo do objemu programovaných finančných prostriedkov presne vymedziť, len rámcovo predpokladať. Finančné možnosti realizácie Programu rozvoja obcí sa v priebehu účinnosti dokumentu môžu v každej jednotlivkej obci vyvíjať odlišne. Spresňujúci finančný program v každej jednotlivkej obci v nadväznosti na jej aktuálny Akčný plán je preto dynamicky sa vyvíjajúcou časťou Programu rozvoja obcí. Do jeho finálnej podoby vstupujú viaceré faktory, predovšetkým miera inflácie a vývoj cien práce, tovarov a služieb všeobecne. Každá obec sa každoročne bude zodpovedne v rámci prípravy svojho rozpočtu obce venovať aj rozsahu objemu kapitoly pre aktivity vyplývajúce z Programu rozvoja obcí a aktuálneho

²⁵ § 4 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

²⁶ § 4 odsek 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

Akčného plánu. Finančné manažovanie aktivít tak bude každoročne pripravené v reálnom objeme možností a potrieb.

Finančná náročnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa počas jeho účinnosti a predpokladaný objem vlastných zdrojov počas jednotlivých rokov deklaruje ambície každej obce a jej reprezentantov zabezpečiť rozvoj a zlepšiť podmienky života svojich občanov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

ZÁVER

Schválený Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, prípadne sa môžu niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Služi ako rozvojový dokument pre obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa, ich obyvateľov a podnikateľské zázemie. Vykonateľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených Cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj čiastočne nedoriešené vlastnícke vzťahy v niektorých obciach. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov do rozvoja obcí. Realizátorom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nie je len každá jednotlivá obec, ale aj jej obyvatelia, miestni podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obcí sa pri jednotlivých opatreniach počíta s možnosťou viaczdrojového financovania.

Realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa riadi v každej obci manažment príslušnej obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch každej obce. Jedenkrát ročne reprezentanti obcí priebežne v každej obci vyhodnotia realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa a spravidla jedenkrát za dva roky každá obec rozhodne o svojom aktuálnom Akčnom pláne.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa ako strednodobý dokument je možné kedykoľvek aktualizovať.²⁷ Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v jednotlivých obciach a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene vízie, priorít a cieľov. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu prevádzať v určitých časových intervaloch v nadväznosti na priebežné hodnotenie. Komplexná príprava nového Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa na ďalšie obdobie sa bude realizovať pred ukončením účinnosti aktuálneho Programu rozvoja obcí.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je uverejnený na webovom sídle každej obce a je tak prístupný obyvateľom,

²⁷ § 8 odsek 4 zákona č. č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA

podnikateľom aj širokej verejnosti. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa nerieši a ani nevplýva na územia NATURA 2000.

SCHVÁLENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

DOKUMENT	<p>PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA</p> <p>ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU:</p> <p>ÚVOD: táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHRSR, stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia spracovania PHRSR;</p> <p>ANALYTICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu územia; je členená na ANALÝZU VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ, ANALÝZU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ, hodnotenie realizácie existujúceho PHRSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov a zhodnotenie súčasného stavu územia (SWOT);</p> <p>STRATEGICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja;</p> <p>PROGRAMOVÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt;</p> <p>REALIZAČNÁ ČASŤ: je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obcí, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných programov;</p> <p>FINANČNÁ ČASŤ: obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obcí;</p> <p>ZÁVER: obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;</p>
SPRACOVANIE	<p>FORMA SPRACOVANIA:</p> <p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je koncepčne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov jednotlivých obcí zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obcí je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obcí boli dopĺňované, pripomienkované starostami obcí, poslancami obecných zastupiteľstiev obcí a ďalšími autoritami obcí s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obcí. Zdrojom informácií boli starostovia obcí, zamestnanci obcí a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Spracovatelia vychádzali z poznatkov získaných od orgánov obcí a využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa je v súlade s národnými a regionálnymi koncepčnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike.</p> <p>OBDOBIE SPRACOVANIA:</p> <p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa bol spracovaný v období apríl – júl 2022</p> <p>RIADIACA SKUPINA:</p> <p>Pozostáva zo štyroch členov a k príprave Programu rozvoja obce sa členovia riadiacej skupiny stretli 3x.</p> <p>PRACOVNÁ SKUPINA:</p> <p>Pozostáva z jedenástich členov a k príprave Programu rozvoja obce sa členovia pracovnej skupiny stretli 4x.</p> <p>NÁKLADY NA SPRACOVANIE:</p> <p>Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí</p>

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
LUKAVICA, NIŽNÁ VOĽA, REŠOV, VYŠNÁ VOĽA**

	Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa bolo financované z vlastných zdrojov jednotlivých obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa v súlade s rozpočtom jednotlivých obcí Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa aj v súlade so Zmluvou o dielo medzi jednotlivými obcami Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa a spracovateľom.
SCHVÁLENIE	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lukavica, Nižná Voľa, Rešov, Vyšná Voľa bol prerokovaný a schválený: Obecným zastupiteľstvom obce Lukavica dňa: __. __. 2022, Obecným zastupiteľstvom obce Nižná Voľa dňa: __. __. 2022, Obecným zastupiteľstvom obce Rešov dňa: __. __. 2022, Obecným zastupiteľstvom obce Vyšná Voľa dňa: __. __. 2022.